

NVE

Bakgrunn for vedtak

Øygarden transformatorstasjon og Øygarden koblingsstasjon

Øygarden kommune i Vestland fylke

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Tiltakshaver	Statnett SF og BKK AS
Referanse	202309373-42
Dato	24.09.2024
Ansvarlig	Ingrid Myrtveit
Saksbehandler	Stian Holte

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Sammendrag

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) gir Statnett SF anleggskonsesjon til å bygge Øygarden transformatorstasjon, samt legge om to kraftledninger inn til den nye stasjonen. Etter omleggingen vil de to kraftledningene få navnet 420 kV Øygarden-Lindås (tidligere 300 (420) kV Kollsnes-Lindås) og 300 (420) kV Øygarden-Litle Sotra (tidligere 300 kV Kollsnes-Litle Sotra).

NVE gir BKK AS anleggskonsesjon til å bygge Øygarden koblingsstasjon ved siden av Statnetts stasjon, samt å legge om en 132 kV kraftledning inn til den nye stasjonen. Etter omleggingen vil kraftledningen få navnet 132 kV Øygarden-Blomøy (tidligere 132 kV Kollsnes-Blomøy).

Alle de omsøkte tiltakene er i Øygarden kommune i Vestland fylke.

Øygarden transformatorstasjon og Øygarden koblingsstasjon vil i noen tilfeller omtales som Øygarden stasjon i dette dokumentet. Det totale inngjerdede stasjonsområdet er ca. 80 000 m², der Statnetts stasjonsområde utgjør ca. 75 800 m² og BKKs stasjonsområde utgjør resterende ca. 4 200 m².

Øygarden stasjon bygges til erstatning for Kollsnes stasjon, og vil erstatte funksjonen til Kollsnes i transmisjonsnettet. Statnett og BKK har planer om å overføre Kollsnes stasjon til Equinor som skal bruke anlegget til industriformål.

Hva gir NVE tillatelse til?

Statnett får tillatelse til å bygge Øygarden transformatorstasjon like nord-øst for dagens Kollsnes stasjon. Statnetts stasjon er omsøkt med et inngjerdede stasjonsområde på ca. 75 800 m², med en stasjonsbygning med grunnflate ca. 5 300 m² og høyde ca. 22 meter. Transformatorstasjonen bygges for 420 kV, men enkelte felt vil driftes på 300 kV.

Mellom Øygarden og Kollsnes stasjoner får Statnett tillatelse til å bygge to ca. 500 meter lange 300 (420) kV kraftledninger som skal forsyne industrikunder i dagens Kollsnes stasjon.

Videre gir NVE tillatelse til at Statnetts 300 kV kraftledning fra Lindås skal spenningsoppgraderes til 420 kV og legges om i ny trasé inn til Øygarden stasjon. Statnett får tillatelse til å bygge en ca. 1,5 km lang luftledning inn til Øygarden, samt rive en ca. 1,5 km lang 300 (420) kV luftledning ut fra Kollsnes.

Statnett får også tillatelse til å legge om 300 (420) kV kraftledningen fra Litle Sotra i ny trasé inn til Øygarden. Statnett får tillatelse til å bygge en ca. 500 meter lang luftledning inn til Øygarden, samt rive en ca. 500 meter lang 300 kV kraftledning ut fra Kollsnes.

BKK får tillatelse til å bygge Øygarden koblingsstasjon inne på et inngjerdede stasjonsområde på ca. 4 200 m² innenfor Statnetts stasjonsområde. BKK får tillatelse til å bygge en stasjonsbygning med grunnflate ca. 750 m² og høyde ca. 15 meter, som skal inneholde et innendørs gassisolert koblingsanlegg (GIS) med spenningsnivå 132 kV.

NVE gir BKK tillatelse til å legge om 132 kV-kraftledningen fra Blomøy i ny trasé inn til Øygarden. BKK får tillatelse til å bygge en ca. 650 meter lang 132 kV kraftledning inn til Øygarden, samt rive en ca. 900 meter lang 132 kV kraftledning ut fra Kollsnes.

Hvorfor gir NVE tillatelse til å bygge stasjonen og nye kraftledninger?

I 2020 leverte Statnett en konseptvalgutredning (KVU) for Bergen og omland til Olje- og Energidepartementet (nå Energidepartementet). KVU-en konkluderte med at det er behov for å forsterke transmisjonsnettet (nett med spenning 300 og 420 kV) inn mot bergensregionen og Kollsnes-området, som følge av både pågående og fremtidig økning i kraftforbruket. Behovsvurderingen ble gjentatt i Statnetts områdeplan for bergensområdet og Haugalandet publisert høsten 2022.

Statnetts nettutviklingsstrategi for å legge til rette for betydelig økt forbruk er i første omgang å forsterke og spenningsoppgradere eksisterende transmisjonsnett nordfra og sørfra mot Kollsnes. NVE har allerede gitt konsesjon til flere omsøkte tiltak som inngår i denne nettutviklingsstrategien. Trinn 1 og 2 fra områdeplanen er spenningsoppgradering til 420 kV fra Modalen til Kollsnes, og deretter fra Sogndal til Modalen.

Dagens Kollsnes stasjon kan ikke oppgraderes til 420 kV. Statnett har vist at det er mer rasjonelt å bygge den nye stasjonen tett på forbruket, og der man unngår lengre ledningsomlegginger. Når Øygarden stasjon er idriftsatt vil Kollsnes stasjon bli et industrianlegg og ikke inngå i transmisjonsnettet. Øygarden stasjon er ett av trinnene for å muliggjøre spenningsoppgraderingen fra Sogndal til Kollsnes.

Basert på forespeilede planer om økt forbruk, er vi enige i at det er behov for å gjøre tiltak på Kollsnes/Øygarden.

Hovedpunkter i høringsuttalelsene til søknaden

Høringsinnspillene til søknadene har i hovedsak dreid seg om omleggingen av Statnetts kraftledning fra Lindås. Det har kommet innspill på alternative traseer samt forslag om kabling av kraftledningen inn til Øygarden stasjon. Høringsinnspillene omhandler i hovedsak hensyn til kulturminner og kulturmiljø, naturmangfold, friluftsliv, visuelle virkninger, støy i anleggs- og driftsfase, samt ekspropriasjon.

Hvordan redusere de negative virkningene av transformatorstasjonen?

Vi har i konsesjonen satt vilkår om at Statnett og BKK skal utarbeide en felles detaljplan, som skal inneholde en detaljert beskrivelse av anleggsarbeidet og ivareta hensynet til miljø i anleggsperioden. Planen skal godkjennes av NVE før anleggsstart.

Vi har også spesifisert at detaljplanen spesielt skal beskrive hvordan den prioriterte naturtypen kystlynghei kan tilbakeføres etter anleggsarbeidet, og hvilke muligheter eller eventuelle begrensninger som vil gjelde for skjøtsel av naturtypen i driftsfasen.

Videre har vi stilt vilkår om at det mest støyende anleggsarbeidet ikke skal utføres i perioden 1. april til 30. juni, som er hekkeperioden for truede arter av fugl som finnes i tiltaksområdet.

Samtykke til ekspropriasjon

NVE har gitt Statnett ekspropriasjonstillatelse og forhåndstiltredelse til bygging og drift av de konsesjonsgitte anleggene. Tillatelsen som Statnett har fått gjelder erverv av hele eiendommen til stasjonstomten. BKKs Øygarden koblingsstasjon skal bygges på eiendom som Statnett erverver.

Figur 1: Oversiktskart

Innhold

SAMMENDRAG	1
INNHOOLD	4
1 OMSØKTE TILTAK	6
1.1 STATNETTS SØKNAD	7
1.1.1 Øygarden transformatorstasjon	7
1.1.2 420 kV kraftledning Øygarden transformatorstasjon - Lindås transformatorstasjon	8
1.1.3 300 (420) kV kraftledning Øygarden transformatorstasjon - Litle Sotra transformatorstasjon	8
1.1.4 300 (420) kV kraftledning Øygarden transformatorstasjon – Kollsnes stasjon	9
1.2 BKKS SØKNAD	10
1.2.1 Øygarden koblingsstasjon	10
1.2.2 132 kV kraftledning Øygarden koblingsstasjon - Blomøy transformatorstasjon	10
2 NVES BEHANDLING SØKNADENE	11
2.1 HØRING AV KONSESJONSSØKNAD OG SØKNAD OM EKSPROPRIASJON	11
3 NVES VURDERING AV SØKNAD ETTER ENERGILOVEN	12
3.1 BEHOV FOR TILTAK	13
3.2 SYSTEMLØSNING OG ANDRE TEKNISKE OG ØKONOMISKE FORHOLD	14
3.2.1 Vurderte systemløsninger	14
3.2.2 Rangering av systemløsningene basert på kostnader og systemtekniske egenskaper	15
4 VURDERING AV KONSEKVENSER FOR MILJØ OG SAMFUNN	16
4.1 ØYGARDEN STASJON	16
4.1.1 Virkninger for arealbruk	16
4.1.2 Visuelle virkninger	18
4.1.3 Virkninger for naturmangfold	20
4.1.4 Naturfare	24
4.1.5 Virkninger for vassdrag	25
4.1.6 Anleggsarbeidet	26
4.2 LEDNINGSOMLEGGING INN TIL ØYGARDEN STASJON	27
4.2.1 Virkninger for arealbruk	27
4.2.2 Visuelle virkninger	30
4.2.3 Virkninger for kulturminner og kulturmiljø	33
4.2.4 Elektromagnetiske felt	35
4.2.5 Støy i driftsfasen	35
5 NVES KONKLUSJON OG VEDTAK OM SØKNADENE ETTER ENERGILOVEN	36
5.1 OPPSUMMERING AV VIRKNINGER AV TILTAKET	36
5.1.1 Oppsummering av vurderingen av tekniske og økonomiske forhold	36
5.1.2 Oppsummering av vurderingen av virkninger for miljø og samfunn	36
5.2 ANLEGGETS UTFORMING OG AVBØTENDE TILTAK	37
5.2.1 Detaljplan	37
5.2.2 Tilbakeføring av kystlynghei	38
5.2.3 Begrensninger i anleggsarbeidet	38
5.2.4 Fremmede arter	38
5.3 OPPSUMMERING AV NVES VURDERINGER	38
5.4 TILLATELSE TIL STATNETT	40
5.5 TILLATELSE TIL BKK	41
6 NVES VURDERING AV SØKNAD OM EKSPROPRIASJON OG FORHÅNDSTILTREDELSE	41
6.1 HJEMMEL	41

6.2	OMFANG AV EKSPROPRIASJON	41
6.3	INTERESSEAVVEINING	42
6.3.1	<i>Virkninger for ekspropriatene</i>	42
6.3.2	<i>Vurdering av om inngrepet uten tvil er til mer gagn enn til skade</i>	42
6.4	NVES SAMTYKKE TIL EKSPROPRIASJON	43
6.5	FORHÅNDSTILTREDELSE	43
VEDLEGG A - OVERSIKT OVER LOVVERK OG BEHANDLINGSPROSESS.....		44
VEDLEGG B – FASADETEGNINGER AV STASJONSBYGNINGER		46
VEDLEGG C - KART FOR FORESLÅTTE KRAFTLEDNINGSTRASEER FRA HØRINGSPARTER		56

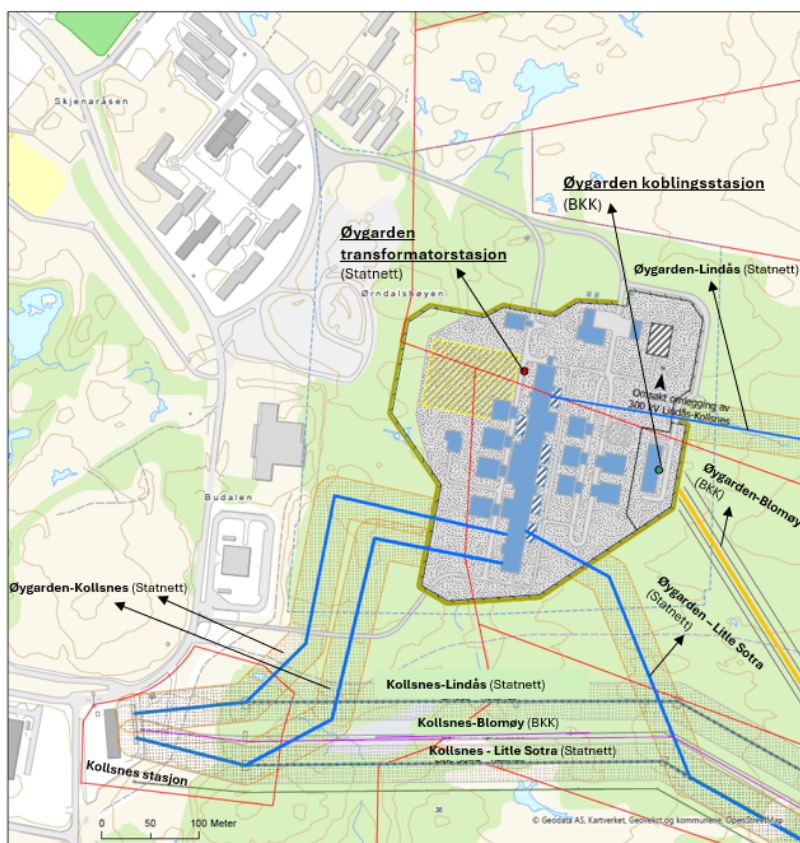

1 Omsøkte tiltak

Statnett SF søkte den 7. juni 2023 om konsesjon til å bygge Øygarden transformatorstasjon til erstatning for Kollsnes transformatorstasjon. Den 19. oktober 2023 mottok NVE en oppdatert søknad med vedlegg slik at søknaden kunne behandles. BKK AS søkte den 16. oktober 2023 om konsesjon til å bygge Øygarden koblingsstasjon til erstatning for deres anlegg i Kollsnes transformatorstasjon. I begge søknadene søkes det om ledningsomlegging inn til de nye stasjonene. BKK sin søknad er utløst av Statnetts tiltak, som beskrevet i kapittel 3.1. NVE behandler Statnett og BKK sine søknader parallelt.

Statnett og BKK vil være eiere og drivere av sine egne konsesjonsgitte anlegg. BKK skal eie og drive sine anlegg innenfor et inngjerdet stasjonsområde som ligger inntil Statnetts stasjon. Et felles stasjonsgjerde skal avgrense de to stasjonsområdene, og for tilkomst til sin stasjon skal BKK benytte Statnetts servicevei som bygges utenfor stasjonsgjerdet. Statnett søker om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse for hele det inngjerdete stasjonsområdet på ca. 80 000 m² (Statnetts stasjonsområde er ca. 75 800 m², og BKKs stasjonsområde er ca. 4 200 m²).

Statnett søker om å forsyne Kollsnes med 300 kV ettersom Equinor skal ta over anlegget og bruke det til industriformål. Øygarden stasjon vil erstatte funksjonen til Kollsnes i transmisjonsnettet, og Statnett skriver i søknaden at de på et senere tidspunkt vil sende søknad om omklassifisering av Kollsnes stasjon.

Figur 2: Ny Øygarden stasjon med ledningsomlegging

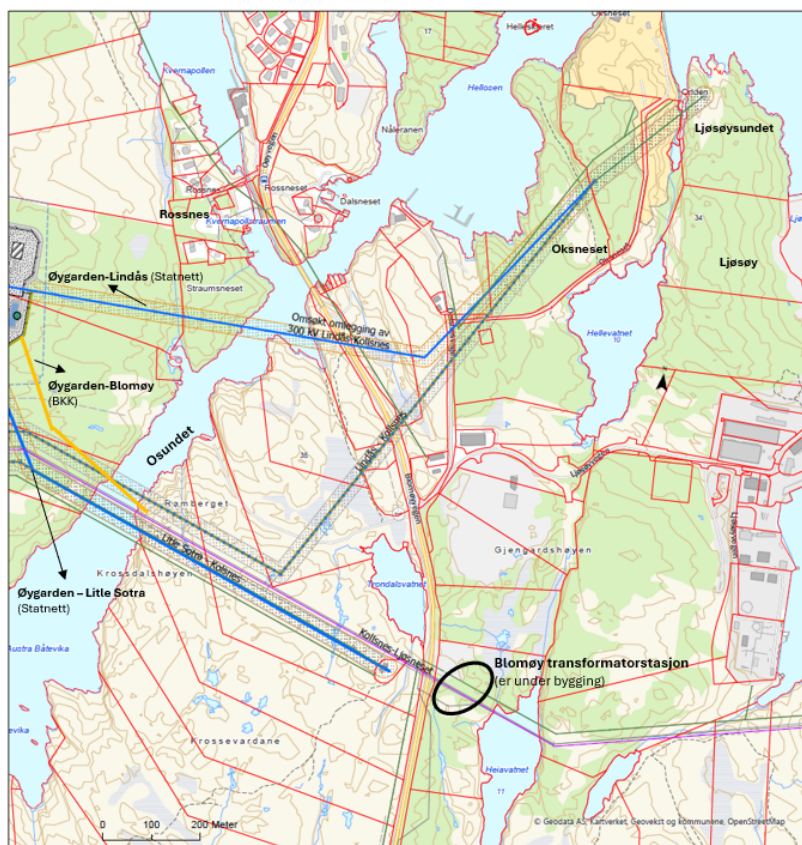
Ny Øygarden transformatorstasjon

Tegnforklaring

● Stasjonsområde Statnett	□ Eksisterende eiendomsgrænse
● Stasjonsområde BKK	□ Inspeksjonstrase
— Eksisterende distribusjonsnett	■ Bygg
— Eksisterende regionalnett	▨ Planlagt elektrisk anlegg
— Ledning omlegging	▨ Elektriske anlegg, kondensatorbatteri
— Ledning rives	▨ Elektrisk anlegg, SVS
— Gjerde mot BKKs stasjon	▨ El Anil mulig utvidelse
— Ny eiendomsgrænse	▨ Veiareal inkl P areal
□ Stasjonsgjerde	▨ Opparbeidet område
	▨ Eksisterende byggeforbudszone
	▨ Ny byggeforbudszone

Rev.	Utgivelse-/rev.beskrivelse	Utarbeidet	Dato
3.0		mariesu	09.09.2024
Prosjekt: Konesjonskart			
Titel: Ny Øygarden transformatorstasjon		Skala: 1:3 000	
Byggherre: Statnett		Koordinatsystem: ERTS 1989 UTM sone 33N	
Gradering: Offentlig		Hayereferanse: MN2000	
Erstatter dokument: Vedlegg 2.1		Format: A3	
		Side 1 av 2	

Figur 3: Ledningsomlegging inn til Øygarden stasjon

Ny Øygarden transformatorstasjon

Tegnforklaring

● Stasjonsområde BKK	□ Eksisterende eiendomsgrænse
— Eksisterende distribusjonsnett	□ Inspeksjonsstrase
— Eksisterende regionalnett	■ Bygg
— Ledning omlegging	▨ Elektriske anlegg, kondensatorbatteri
— Ledning rives	□ Veiareal inkl P areal
— Gjerdet mot BKKs stasjon	□ Opparbeidet område
— Ny eiendomsgrænse	□ Eksisterende byggeforbudszone
□ Stasjonsgjerdet	□ Ny byggeforbudszone

Rev.	Utgivelse-/rev beskrivelse	Utarbeidet	Dato
3.0		mariesu	09.09.2024

Prosjekt: Konesjonskart

Skala: 1:6 000

Tittel: Ny Øygarden transformatorstasjon

Koordinatssystem: ERTS 1989 UTM sone 33N

Byggherre: Statnett

Høydereferanse: NN2000

Format: A3

Gradering: Offentlig

Erstatter dokument: Dokumentnummer: Vedlegg 2.1

Side 2 av 2

1.1 Statnetts søknad

1.1.1 Øygarden transformatorstasjon

Statnett søker om å bygge Øygarden transformatorstasjon like nord-øst for dagens Kollnes transformatorstasjon. Stasjonen er omsøkt med et inngjerdet stasjonsområde på ca. 75 800 m². Inne på stasjonsområdet søker Statnett om å bygge en stasjonsbygning med grunnflate ca. 5 300 m² og høyde ca. 22 meter som inkluderer betongkonstruksjoner over taket.

Stasjonsbygningen er omsøkt med et innendørs gassisolert koblingsanlegg (GIS) med spenningsnivå 420 kV, og 19 doble bryterfelt. Bygningen skal inneholde ytterligere fire doble bryterfelt som skal eies og drives av BKK. Statnett søker videre om å bygge to kontrollbygninger med grunnflate ca. 750 m² og 330 m². Begge kontrollbygningene skal ha mønehøyde ca. 7,5 meter. I tillegg søker Statnett om å bygge to lagerbygninger med grunnflate ca. 350² og høyde ca. 14 meter, og grunnflate ca. 216 m² og høyde ca. 7,5 meter. Stasjonsbygningen og de to kontrollbygningene er omsøkt utført i betong. Se figur 4 som viser en Statnett-stasjon med farge- og materialbruk tilsvarende det som er omsøkt for Øygarden.

Figur 4: Øygarden transformatorstasjon er omsøkt med stasjons- og kontrollbygninger med tilsvarende materialbruk og farger som her, på Statnetts stasjon i Lysebotn.

Statnett søker videre om å bygge ni stk. frittstående transformatorceller med en samlet grunnflate på ca. 4 000 m² og høyde ca. 11 meter. I transformatorcellene søker Statnett om å bygge to transformatorer med spenningsnivå 420/300 kV, tre transformatorer med spenningsnivå 420/132 kV og to reaktorer med spenningsnivå 420 kV. Videre skal det være et reaktivt kompenseringssystem i én celle, mens den siste transformatorcellen skal stå ledig for en mulig fremtidig reaktor.

Langs utsiden av stasjonsgjerdet søker Statnett om å bygge en ca. 3 meter bred permanent servicevei (inspeksjonstrasé), og inn til stasjonen søker de om å bygge to permanente tilkomstveier. Den ene tilkomstveien skal ha innkjøring fra nord på Equinors anlegg og deler seg i tre innkjøringer inn til stasjonen. BKK skal benytte denne tilkomstveien inn til sin stasjon. Den totale lengden på den nordre tilkomstveien er ca. 600 meter med veibredde ca. 7,5 meter. Den andre tilkomstveien skal ha innkjøring fra sør på Equinors anlegg inn til stasjonen, med en lengde på ca. 270 meter med veibredde ca. 4,5 meter.

1.1.2 420 kV kraftledning Øygarden transformatorstasjon - Lindås transformatorstasjon

Statnett søker om å bygge kraftledningen fra Lindås transformatorstasjon inn til Øygarden transformatorstasjon. Dagens 300 (420) kV kraftledning er ca. 40 km lang, og går fra Lindås til Kollsnes transformatorstasjon. Statnett søker om å rive ca. 1,5 km luftledning ut fra Kollsnes i retning Ljøsøysundet. Vest for Ljøsøysundet søker Statnett om å bygge en ca. 1,5 km lang 420 kV luftledning i ny trasé inn til Øygarden stasjon. Den nye luftledningen vil krysse Osundet lenger nord enn eksisterende trasé som rives.

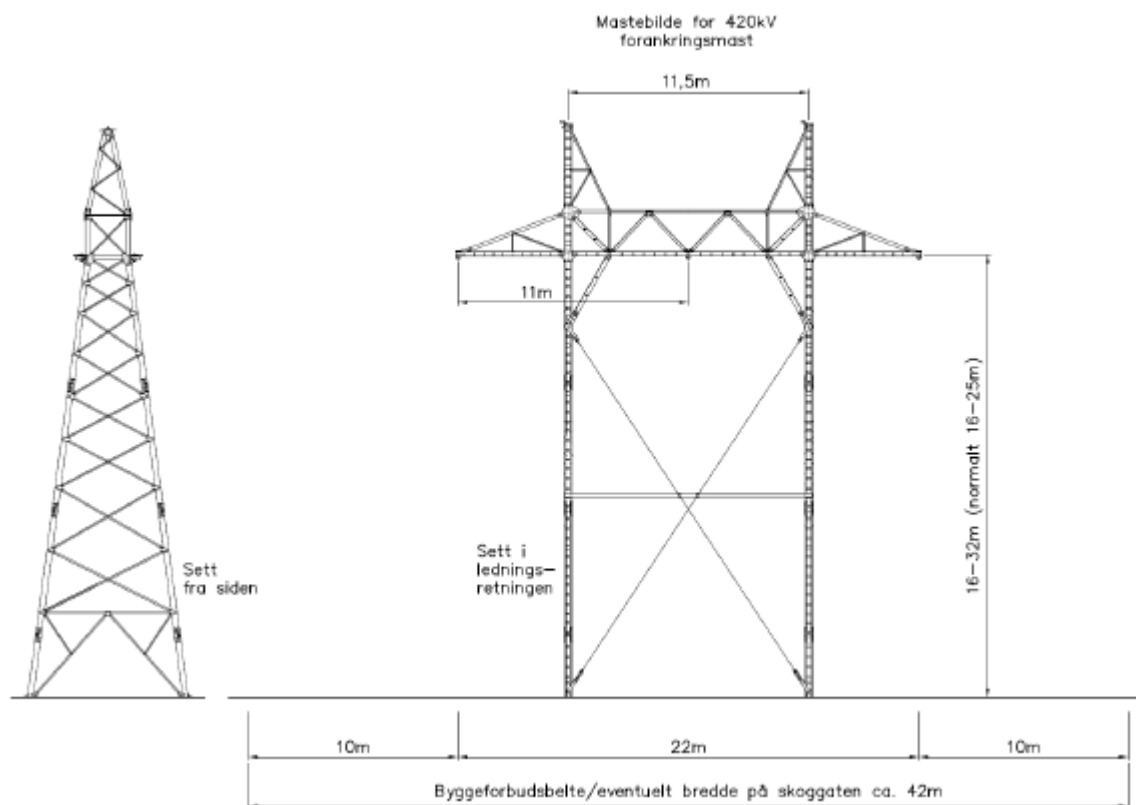
1.1.3 300 (420) kV kraftledning Øygarden transformatorstasjon - Litle Sotra transformatorstasjon

Statnett søker om å bygge kraftledningen fra Litle Sotra transformatorstasjon inn til Øygarden transformatorstasjon. Dagens 300 kV kraftledning er ca. 35,8 km lang, og går fra Litle Sotra til Kollsnes transformatorstasjon. Statnett søker om å rive ca. 1,5 km luftledning ut fra Kollsnes i retning Osundet. Vest for Osundet søker Statnett om å bygge en ca. 1,5 km lang 300 (420) kV luftledning i ny trasé inn til Øygarden stasjon.

For de nye luftledningene i retning Lindås og Litle Sotra søker Statnett om å bygge standard H master med en mastehøyde på ca. 35 meter og et byggeforbudsbelte på ca. 42 meter.

Mellom Kollsnes og Øygarden stasjoner søker Statnett om å bygge to ca. 0,5 km lange 300 kV luftledninger. Statnett søker om å gjenbruke de to ledningsinnføringene til Kollsnes, fra dagens Lindås-ledning og Litte Sotra-ledning, og bygge de to luftledningene videre i ny trasé inn til Øygarden stasjon.

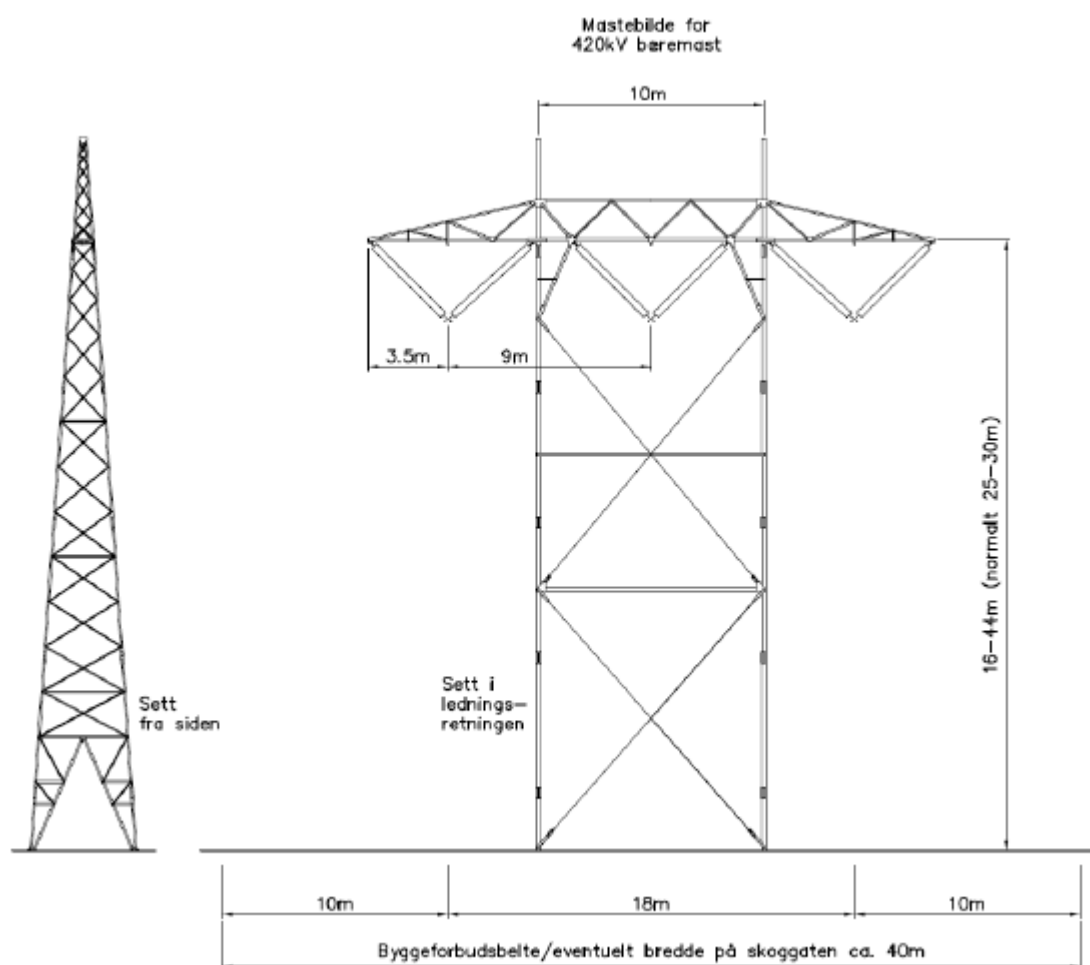

Figur 5: Illustrasjon av Statnetts standard 420 kV forankringsmast

1.1.4 300 (420) kV kraftledning Øygarden transformatorstasjon – Kollsnes stasjon

Mellom Øygarden og Kollsnes stasjoner søker Statnett om tillatelse til å bygge to ca. 500 meter lange 300 (420) kV kraftledninger som skal forsyne industrikunder i dagens Kollsnes stasjon.

Statnett opplyser at de for Øygarden-Kollsnes vil bygge 2 master per ledning. For Øygarden-Lindås planlegger de for å bygge 5-6 master, og for Øygarden – Litle Sotra planlegger de for å bygge 2-3 nye master.

Figur 6: Illustrasjon av Statnetts standard 420 kV bæremast

1.2 BKKs søknad

1.2.1 Øygarden koblingsstasjon

BKK søker om å bygge et inngjerdet stasjonsområde på ca. 4 200 m² inntil Statnetts stasjonsområde. På sitt område søker BKK om å bygge en stasjonsbygning med grunnflate ca. 750 m² og høyde ca. 15 meter, som skal inneholde et innendørs gassisolert koblingsanlegg med spenningsnivå 132 kV og åtte stk. doble bryterfelt. BKK og Statnett skal eie og drive fire bryterfelt hver. Stasjonsbygningen planlegges utført i samme utvendige utførelse som Statnetts stasjonsbygning.

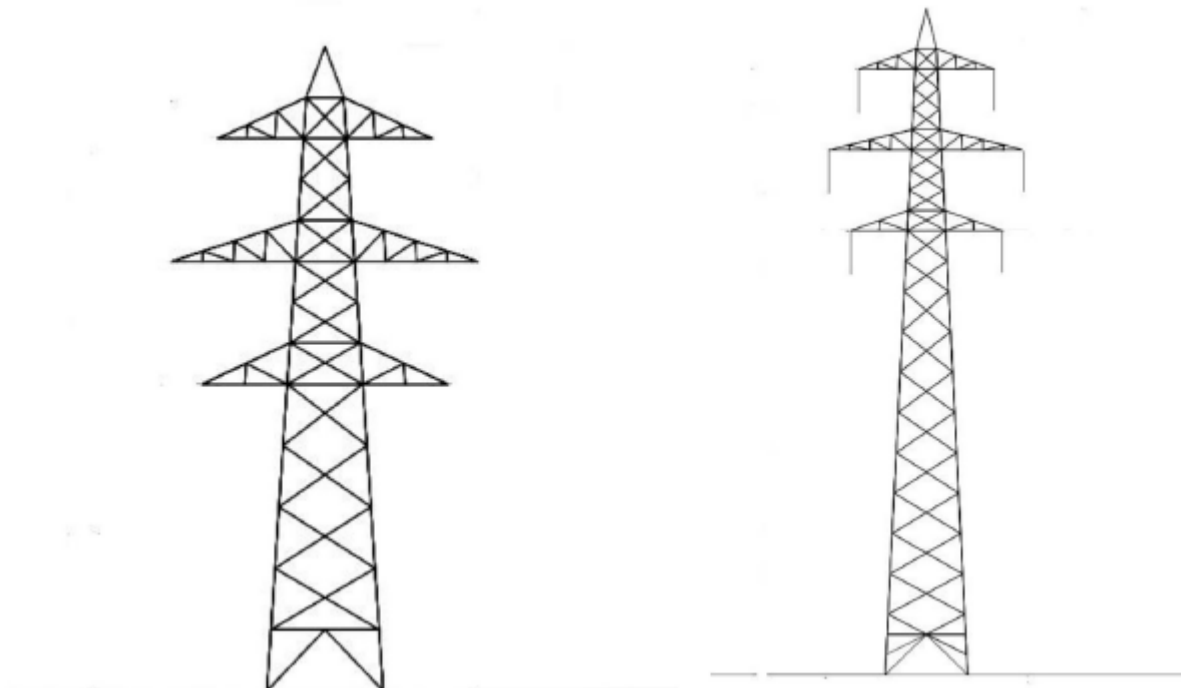
1.2.2 132 kV kraftledning Øygarden koblingsstasjon - Blomøy transformatorstasjon

BKK søker om å bygge kraftledningen fra Blomøy transformatorstasjon (som er under bygging) inn til Øygarden koblingsstasjon. Dagens kraftledning er ca. 1,6 km lang og går mellom Blomøy transformatorstasjon og Kollsnes transformatorstasjon. Ettersom BKK skal bygge Øygarden koblingsstasjon til erstatning for Kollsnes transformatorstasjon, søker de om å bygge kraftledningen i ny trasé for å endre ledningsinnføringen inn til Øygarden.

BKK søker om å beholde ca. 660 meter av luftledningen fra Blomøy frem til østsiden av Osundet. Fra østsiden av Osundet søker de om å rive den gjenværende ca. 900 meter lange luftledningen frem til Kollsnes. Fra østsiden av Osundet og frem til Øygarden søker de om å bygge en ca. 530

meter lang luftledning. På denne strekningen søker BKK om å bygge to nye master som er utformet slik at de er klargjort for en eventuell fremtidig dobbeltledning. BKK søker videre om å bygge én endemast ved Blomøy transformatorstasjon og én endemast ved Øygarden koblingsstasjon for å legge kraftledningen i jordkabel i en lengde på ca. 120 meter i hver ende inn til de to stasjonene. Den ombygde 132 kV-kraftledningen Blomøy transformatorstasjon – Øygarden koblingsstasjon vil bli ca. 1,4 km lang.

Figur 7: Illustrasjon av BKKs master som søkes benyttet for omlagt kraftledning Øygarden-Blomøy. Forankringsmast til venstre, og bæremast til høyre.

BKK skriver i sin søknad at luftledningen blir mer synlig i landskapet i forhold til eksisterende ledning som rives, ettersom ny ledning bygges på dobbelkursmaster med vertikaloppheng. Den totale høyden på mastene blir derfor høyere. BKK opplyser om at snitthøyden på dagens master er ca. 14 meter målt fra travers, og at de nye mastene er planlagt for å bli ca. 10 meter høyere.

2 NVEs behandling søknadene

NVE behandler konsesjonssøknaden etter energiloven og søknad om ekspropriasjonstillatelse etter ekspropriasjonsloven. Konsesjonssøknaden skal også oppfylle kravene til utredninger etter plan- og bygningslovens forskrift om konsekvensutredninger. Prinsippene i naturmangfoldloven skal dessuten legges til grunn som retningslinjer i vurderingen av om konsesjon skal gis. En nærmere omtale av lover og forskrifter finnes i vedlegg A. I tillegg til NVEs behandling, skal tiltaket også avklares etter andre relevante sektorlover.

2.1 Høring av konsesjonssøknad og søknad om ekspropriasjon

Konsesjonssøknadene og Statnetts søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse ble sendt på høring 23. oktober 2023. Statnett videresendte høringsbrevet til berørte rettighetshavere, naboer og gjenboere den 24. oktober 2024. Fristen for å komme med høringsuttalelse til søknadene ble satt til 20. desember 2023. Øygarden kommune ble bedt om å legge søknaden ut til offentlig

ettersyn. Den offentlige høringen av søknaden med konsekvensutredning ble kunngjort i Bergens Tidene og VestNytt, samt Norsk lysingsblad.

Følgende instanser fikk søknaden på høring:

- Statens vegvesen
- Den Norske turistforening
- Natur og ungdom
- Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard
- Norges naturvernforbund
- Forsvarsbygg
- Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet
- Telia Norge AS
- Birdlife Norge
- Luftfartstilsynet
- Avinor AS
- Telenor kabelnett
- Forum for natur og friluftsliv Hordaland
- Fortidsminneforeningen
- Fortidsminneforeningen i Hordaland
- Statsforvalteren i Vestland
- Motvind Norge
- Vestland fylkeskommune
- Øygarden kommune
- Natur og ungdom Vestland

Den 7. november 2023 arrangerte NVE møte med Øygarden kommune. Representanter fra Statnett og BKK, Vestlandet fylkeskommune og Statsforvalteren i Vestland var til stede. Møtet ble etterfulgt av befarings på Kollsnes for å se på landskapet og plasseringen av den nye stasjonen og ledningstraseene. På befaringen deltok også to grunneiere.

På kvelden den 7. november 2023 inviterte NVE til folkemøte i Torsvikhuset på Øygarden. Møtet var åpent for alle, og NVE orienterte om konsesjonsprosessen og behandlingen av søknaden. Statnett og BKK presenterte sine omsøkte tiltak. Det var ca. 20-30 fremmøtte på folkemøtet som fikk anledning til å stille spørsmål og fremlegge sitt syn på de omsøkte tiltakene. NVE orienterte om prosessen for å komme med høringsuttalelser samt høringsfristen.

NVE har mottatt totalt 16 høringsuttalelser. De som har bedt om utsatt høringsfrist har fått innvilget dette. Statnett har kommentert høringsuttalelsene i brev av 5. april 2024. De mottatte uttalelsene omhandler i hovedsak arealbruk og plasseringen av de nye ledningstraseene, visuelle virkninger av stasjonen og kraftledninger, støy i anleggs- og driftsfase, samt ekspropriasjon. En nærmere beskrivelsen av uttalelsene, samt Statnetts kommentarer til uttalelsene, fremkommer i vurderingen av de aktuelle temaene i kapittel 3.

3 NVEs vurdering av søknad etter energiloven

Konsesjonsbehandling etter energiloven innebærer en konkret vurdering av fordeler og ulemper tiltaket har for samfunnet som helhet. NVE kan gi konsesjon til et anlegg dersom de samlede positive konsekvensene av tiltaket er større enn de negative for samfunnet. Vurderingen av om det skal gis konsesjon til et omsøkt tiltak er en faglig skjønnsvurdering.

I dette kapittelet presenteres søkers beskrivelse av behovet for tiltaket, alternative systemløsninger og det omsøkte tiltaket. Deretter redegjør NVE for vår vurdering av søkers begrunnelse, om de relevante systemløsningene er vurdert og om NVE anser at det konsesjonsøkte tiltaket er samfunnsmessig rasjonelt. NVEs vurdering bygger blant annet på en vurdering av prissatte og ikke-prissatte virkninger av systemtekniske egenskaper for de alternative løsningene søker har presentert. Vi drøfter relevante virkninger av tiltaket for miljø og samfunn i kapittel 4.

3.1 Behov for tiltak

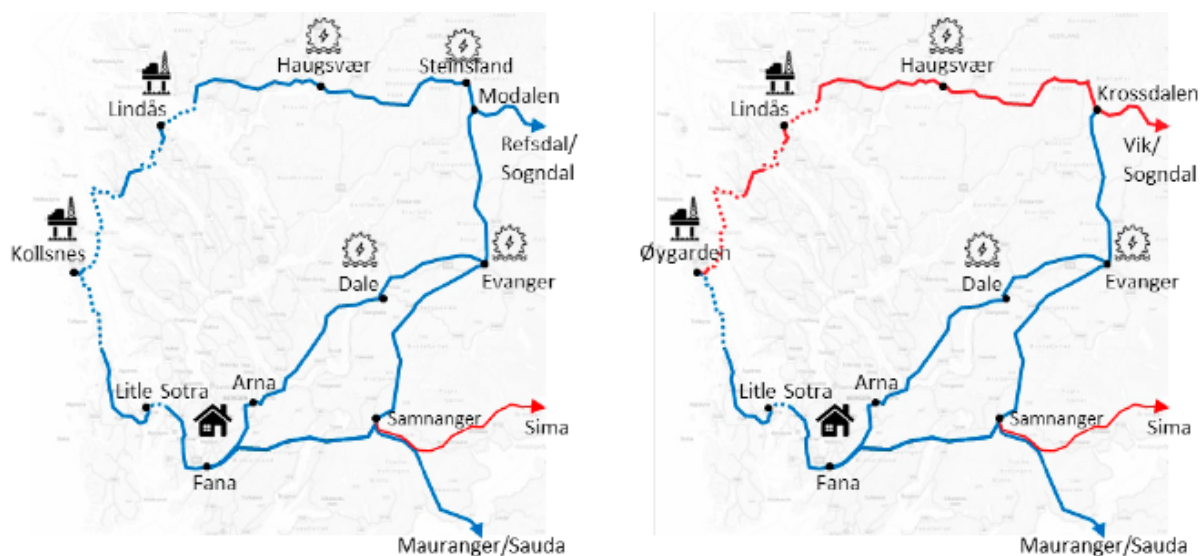
I 2020 leverte Statnett en konseptvalgutredning (KVU) for Bergen og omland til Olje- og Energidepartementet. KVU-en konkluderte med at det er behov for å forsterke transmisjonsnettet inn mot bergensregionen og Kollsnes-området, som følge av både pågående og framtidig økning i kraftforbruket. Den framtidige veksten i kraftforbruket er særlig knyttet til videre elektrifisering av petroleumsforbruk¹ og planlagt industriutvikling i Kollsnes-området. Behovsvurderingen ble gjentatt i Statnetts områdeplan for Bergensområdet og Haugalandet publisert høsten 2022. Maksimalt forbruk under Kollsnes/Lindås er om lag 700 MW, men det er i tillegg gitt tilknytning (på vilkår) for ytterligere 220 MW knyttet til elektrifisering av Troll og Oseberg. I tillegg til dette eksisterer det en rekke industriplaner og planer om ytterligere elektrifisering av petroleumsforbruk. Statnett og BKK har mottatt tilknytningsforespørsler på over 2000 MW under Kollsnes/Lindås, der det meste av dette dreier seg om industri- eller petroleumsrelatert forbruk med høy brukstid. Det er imidlertid stor usikkerhet i både omfang og tidspunkt for eventuell realisering av nytt forbruk. I KVU Bergen og omland opererer Statnett med tre scenarier for forbruksutviklingen og hvor middelscenariet beskriver en forbruksøkning på om lag 500 MW utover nivået i lavscenariet, som beskriver et forbruk omtrent på dagens nivå frem mot 2040.

Statnetts nettutviklingsstrategi for å legge til rette for betydelig økt forbruk er i første omgang å forsterke og spenningsoppgradere eksisterende transmisjonsnett nordfra og sørfra mot Kollsnes. NVE har allerede gitt konsesjon til flere omsøkte forsterkningstiltak, bl.a. kabel Lindås-Kollsnes og Øygardskabelen, samt spenningsoppgradering av Fana og Dale transformatorstasjoner.

Som følge av dette, ligger det til rette for å spenningsoppgradere transmisjonsnettet helt frem til Kollsnes, når denne stasjonen også er oppgradert til 420 kV. Foreliggende søknad dreier seg altså om å etablere 420 kV spenningsnivå på Kollsnes, ved etablering av nye Øygarden transformatorstasjon. Alt annet likt vil spenningsoppgradering fra 300 kV til 420 kV øke maksimal overføringskapasitet ut til Kollsnes/Øygarden med om lag 40 prosent.

Basert på forespeilede planer om økt forbruk, er vi enige i at det er behov for å gjøre tiltak på Kollsnes.

¹ Bl.a. Troll-utvidelsen og Oseberg

Figur 8: Transmisjonsnett i Bergen om omland, illustrert med blå streker for 300 kV og røde streker for 420 kV. Figuren til venstre er dagens transmisjonsnett, og figuren til høyre er transmisjonsnett etter spenningsoppgraderingen fra Sogndal til Kollsnes. Når Øygarden stasjon er idriftsatt, vil Statnett søke om bruksendring for Kollsnes stasjon slik at det blir et industrianlegg og ikke en del av transmisjonsnett.

3.2 Systemløsning og andre tekniske og økonomiske forhold

3.2.1 Vurderte systemløsninger

Statnett har beskrevet i alt fire ulike systemløsninger i tillegg til nullalternativet. Nullalternativet, som innebærer utvidelse av eksisterende Kollsnes stasjon, er forkastet som følge av plassmangel og dermed ikke en systemløsning som er reelt vurdert.

De fire systemløsningene som er vurdert har til felles at de medfører etablering av nye Øygarden transformatorstasjon. Samtlige medfører installasjon av anlegg for reaktiv kompensering, tilrettelegging for spenningsoppgradering til 420 kV og nedtransformering til det regionale nettet (132 kV). Ulighetene mellom de alternative systemløsningene er gjengitt under:

Alternativ 1: Øygarden stasjon etableres med koblingsanlegg på 420 kV og 300 kV (GIS-anlegg) og en autotransformator med maksimal ytelse 1000 MVA mot Kollsnes stasjon. Kollsnes beholdes for øvrig som i dag. Kollsnes forblir en del av transmisjonsnett, siden 300 kV-forbindelsen fra Litle Sotra forblir tilknyttet Kollsnes.

Alternativ 2 (Omsøkt løsning): Øygarden stasjon etableres med koblingsanlegg på 420 kV og 300 kV (GIS-anlegg) og to autotransformatorer, hver med maksimal ytelse 1000 MVA. 300 kV-forbindelsen fra Litle Sotra tilkobles nye Øygarden stasjon på 300 kV. 300 kV i Kollsnes tilknyttes nye Øygarden transformatorstasjon via to autotransformatorer, hver med maksimal ytelse 1000 MVA.

Alternativ 3: Denne løsningen innebærer nedtransformering i nye Øygarden stasjon både til 300 kV og 132 kV. Nåværende Kollsnes stasjon vil bli revet og alt industriforbruk vil bli knyttet til på 132 kV.

Alternativ 4: Dette alternativet innebærer at industri tilknyttes nye Øygarden stasjon både på 132 kV og 300 kV. Løsningen gir eksisterende og ny industri i Kollsnes større fleksibilitet i hvilket spenningsnivå de ønsker å bli tilknyttet. Løsningen innebærer bl.a. et større 300 kV anlegg i Øygarden enn alternativ 3.

Vi mener at Statnett har vurdert de mest nærliggende systemløsningene og kan ikke se andre naturlige løsninger som burde vært vurdert.

3.2.2 Rangering av systemløsningene basert på kostnader og systemtekniske egenskaper

Tabellen under viser en sammenligning mellom de ulike vurderte systemløsningene. Rangeringen mellom alternativene bygger på prissatte og ikke-prissatte virkninger (alle tall i nåverdi i 2028-kroner). Både de prissatte virkningene og de ikke-prissatte virkningene er satt av Statnett, men de ikke-prissatte virkningene er noe justert ihht. NVEs rangeringssystem. Statnett presiserer at alternativ 3 og 4 ikke inneholder ombyggingskostnader knyttet til flytting av forsyning for eksisterende industri fra Kollsnes til Øygarden. Nullalternativet er ikke kvantifisert, da dette er forkastet tidligere i prosessen.

Alternative systemløsninger		Alt. 1	Alt. 2 (omsøkt)	Alt. 3	Alt. 4
Prissatte virkninger	Investeringskostnad	- 1310	-1540	> -1900	> -1990
	Avbruddskost. ved omlegging av ledninger	-20	-30	> -40	> -40
	Sum	-1330	-1570	-1940	-2030
Ikke-prissatte virkninger	Forsyningssikkerhet transmisionsnett	-	0	0	0
	Forsyningssikkerhet industri	-	0	+	+
	Fleksibilitet	-	0	0	0
	Avhengighet omlegging industri	0	0	-	-
Rangering teknisk økonomisk		2	1	3	3

Tabell 1: Rangering av systemløsninger basert på kostnader og systemtekniske egenskaper. Tall er oppgitt i millioner kroner. Virkninger for miljø og samfunn vurderes i kapittel 4 og er ikke inkludert i denne tabellen.

Som tabellen viser er forventede total kostnader lavest for alternativ 1 og høyest for alternativ 4. Nyttvirkninger som endret overføringstap, flaskehalskostnader og mulighet for ny produksjon/nytt forbruk beskrives som like for alle de fire alternativene, og de er derfor ikke inkludert i tabellen. Nærmere beskrivelse av dette finnes i KVVU Bergen og omland.

Alternativ 3 og 4 har høyere kostnader, samt en mer langvarig og kompleks ombyggingsperiode, og dermed høyere risiko for avbruddskostnader, enn alternativene 1 og 2.

Statnetts hovedbegrunnelse for å velge alternativ 2 over alternativ 1, er at alternativ 1 anses å ha svakere forsyningssikkerhet enn alternativ 2, siden alternativ 1 inneholder én autotransformator på 420 kV/300 kV, mens alternativ 2 inneholder to transformatorer (og dermed også noe større arealbeslag). Det pekes også på at alternativ 1 gir mindre fleksibilitet i forhold til fremtidig forbruksutvikling.

Vi er enig i at alternativ 2 fremstår som den mest samfunnsøkonomisk lønnsomme løsningen. Løsningen er estimert til å ha en noe høyere kostnad enn alternativ 1, men gir samtidig bedre

forsyningsikkerhet og den er mer fleksibel mtp. fremtidig nettutvikling i området. Vi er enig med Statnett i at dette veier opp for kostnadsforskjellen.

4 Vurdering av konsekvenser for miljø og samfunn

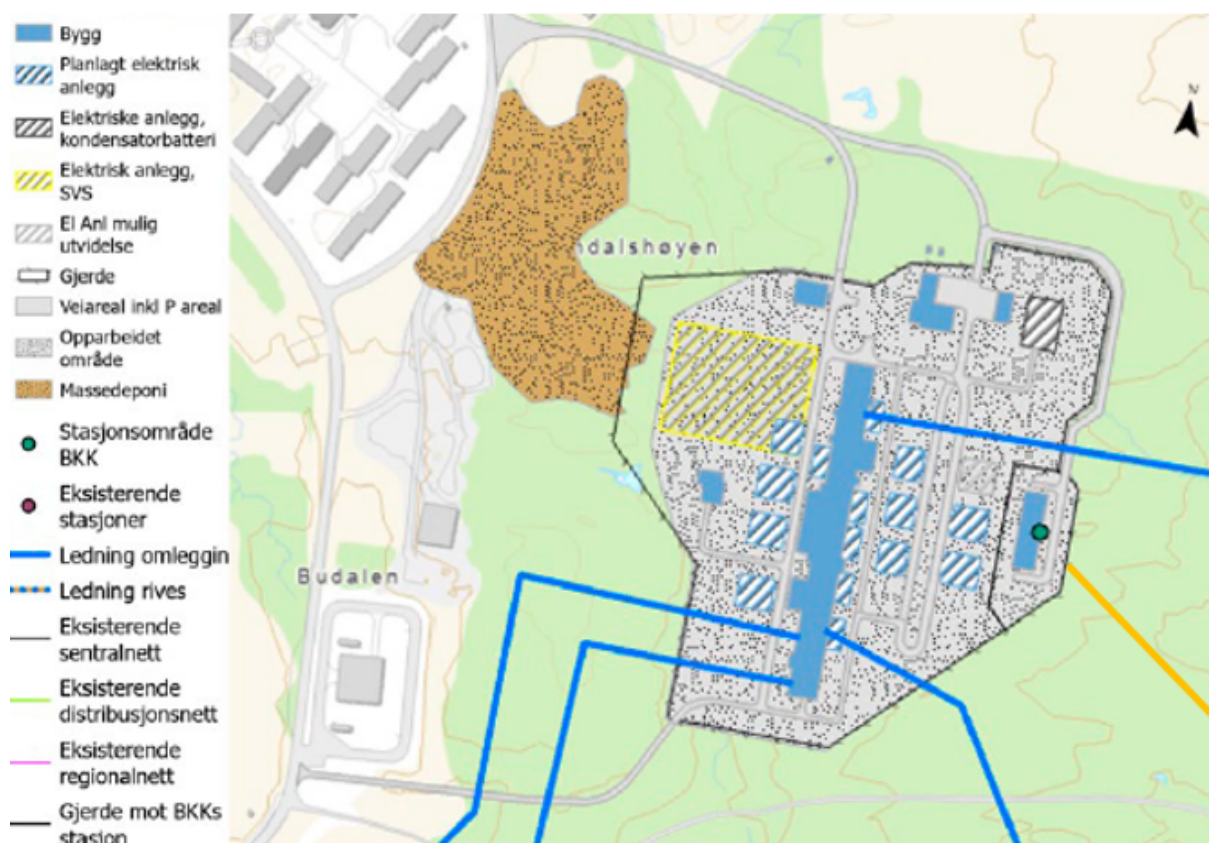
4.1 Øygarden stasjon

4.1.1 Virkninger for arealbruk

NVE vil her beskrive virkningene av direkte arealinngrep for det nye stasjonsområdet. BKK sitt stasjonsområde ligger innenfor Statnetts stasjonsområde. Statnett skriver i søknaden at det kystnære landskapet medfører salt i luften, og at de derfor søker om å bygge stasjonen som et gassisolert innendørs koblingsanlegg (GIS). Dette for å redusere drifts- og vedlikeholdskostnader ettersom saltbelegg på komponentene reduserer anleggets levetid. I tillegg er et GIS-anlegg mer kompakt og krever mindre arealbeslag enn et utendørs luftisolert koblingsanlegg (AIS). Statnett viser til at de også for den omsøkte løsningen har hatt utfordringer med å finne stort nok areal til stasjonen, og at de ved å bygge et AIS-anlegg måtte søkt om å beslaglegge et areal på ca. 120 000 m². I den omsøkte løsningen søker Statnett om et arealbeslag på ca. 82 000 m² som omfatter stasjonsarealet med veianlegg.

Statnett har vurdert flere ulike stasjonsplasseringer. Alle alternativene ligger i nærheten av dagens Kollsnes transformatorstasjon og industriområdet på Kollsnes. I søknaden fremkommer det at den omsøkte løsningen er plassert ut ifra egnethet sett i sammenheng med industriområdet og dagens ledningsnett, samt av miljømessige årsaker. Stasjonen er også omsøkt plassert med hensyn på kryssende gassledninger i området som eies og driftes av Equinor og Gasnor. Statnett har videre vurdert at den omsøkte stasjonsplasseringen gir best muligheter for fremtidig utvidelse av stasjonen og videre ledningsføring.

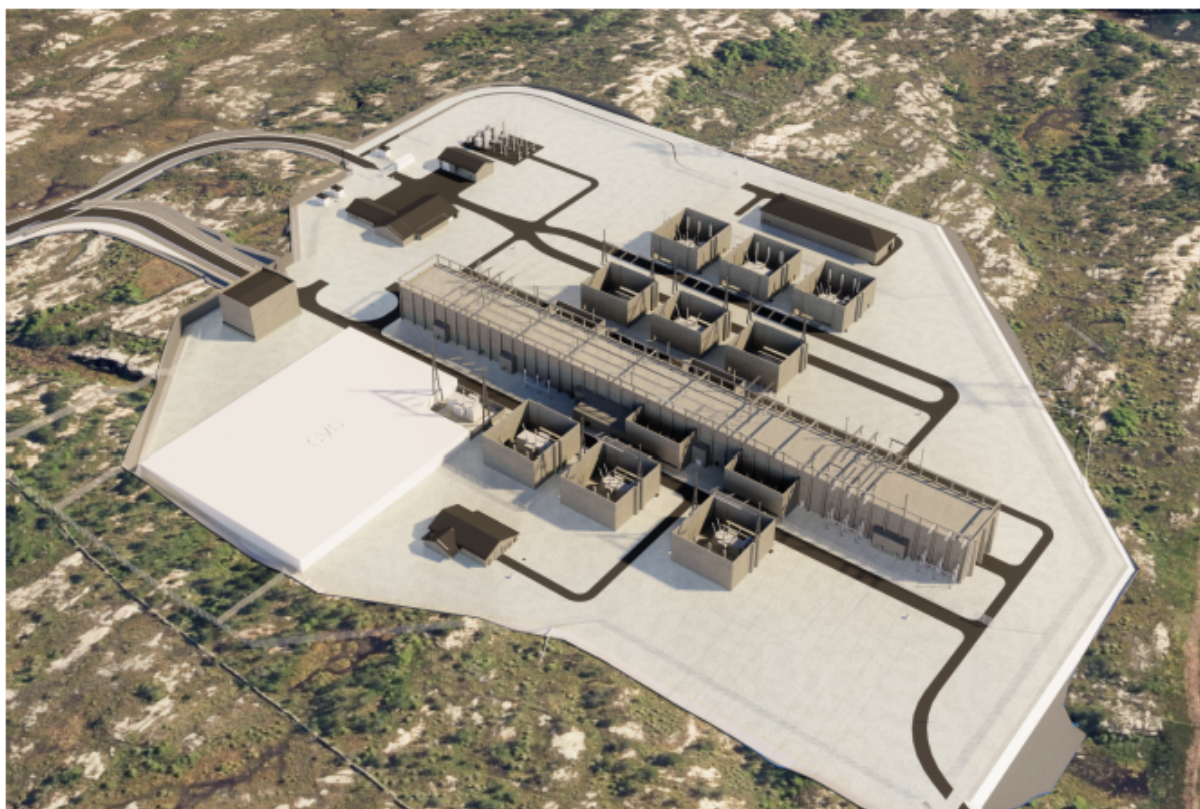
Ny Øygarden stasjon, inkludert de omsøkte ledningsanleggene og hjelpeanlegg, ligger i et område med kystlynghei og beiteområde. Arealet som er klassifisert som skogsmark, er i hovedsak uproduktiv mark på grunn av skrint jorddekke. Statsforvalteren i Vestland skriver i brev av 4. januar 2024 at de legger til grunn at utbygging skal skje med minst mulig nye varige inngrep i naturen og landbruksareal. Statnett skriver i sine kommentarer til høringsinnspillet at de tilstreber å beslaglegge minst mulig areal. Videre skriver Statnett at stasjonen er omsøkt tett på eksisterende industrianlegg slik at behovet for å etablere vei og annen ny infrastruktur er begrenset til tilkomstveier fra dagens vei på industriområdet. Midlertidige rigg- og anleggsområder skal opparbeides på arealet som er omsøkt til stasjonstomt, i tillegg til at Statnett planlegger for at entreprenører skal benytte Equinors arealer til annet rigg.

Figur 9: Skissert mulig masselager for permanent lagring av masser (inspeksjonstrasé rundt stasjonen vises i figur 2)

På bakgrunn av vurderingene over, mener NVE at løsningen som Statnett og BKK har søkt om gir akseptable virkninger for arealbruk. Øygarden stasjon er stor og plasskrevende, og er omsøkt med et inngjerdet stasjonsområde på ca. 80. 000². NVE mener det er positivt at den omsøkte stasjonen er plassert tett ved forbruket og industriområdet, og at man unngår lengre omlegginger av nettilknytningen inn til stasjonen. NVE mener Statnett og BKK har gjort tilfredsstillende vurderinger av arealbruken, og at allmenne interesser ikke blir vesentlig forringet som følge av tiltaket.

NVE stiller vilkår om at det utarbeides en detaljplan for tiltaket. Statnett og BKK skal lage en felles detaljplan som skal oversendes til NVE for godkjenning før anleggsstart. Arealbruken til rigg- og anleggsplasser og konsekvenser av disse skal beskrives i detaljplanen.

Figur 10: Illustrasjon av omsøkte Øygarden stasjon med opparbeidet stasjonstomt og tilkomstveier

4.1.2 Visuelle virkninger

NVE vil her vurdere tiltakets visuelle virkninger for friluftsliv, naturopplevelser, kulturmiljøer og synlighet fra bolig- og fritidsbebyggelse. Vurderingene begrenser seg til de visuelle virkningene. Øygarden stasjon blir stor og godt synlig i terrenget. Stasjonsbygningen blir ca. 17 meter høy, og det visuelle uttrykket forsterkes av at det er et skrint jorddekke med knauser og lite skog i området rundt. Stasjonen bygges på et område som er preget av industri, og ligger inntil andre industribygninger med allerede etablerte veiforbindelser og annen infrastruktur. Statnett planlegger for å bygge den planerte stasjonstomten på kotehøyde 31 meter over havet (moh.), mens nærliggende knauser i området ligger på om lag 38 moh.

Øygarden kommune skriver i brev av 19. desember 2019 at det er viktig at Statnett jobber med avbøtende tiltak for blant annet utforming, materialbruk og fargevalg for å redusere negative virkninger av sine tiltak. Videre skriver kommunen at stasjonen, på tross av størrelsen, vil ligge greit i terrenget og at de derfor ikke vil be NVE om å pålegge Statnett å gjøre avbøtende tiltak på plasseringen. Kommunen underbygger dette med at stasjonen er planlagt bygget med massebalanse, og at man ved å senke stasjonen vil få økte kostnader og forlenge anleggsperioden. Statnett skriver i sine kommentarer til høringsinnspillet at de har vurdert ulike utforminger og typer betongkonstruksjoner, men at de vil jobbe videre med materialer som ikke fordyrer stasjonen. Statnett skriver videre at de vil gå i dialog med kommunen om materialbruk og farger for Øygarden stasjon.

Helge Djupevåg og Jan Inge Oen, som begge er grunneiere i området, skriver i brev av 16. november 2023 og 8. desember 2023 at de mener stasjonen bør bygges 8-10 meter lavere i terrenget. De mener at denne løsningen vil gjøre stasjonen mindre synlig fra omgivelsene rundt, og at dette vil dempe støy under anleggs- og driftsfasen. Statnett skriver i sine kommentarer til

høringsuttalelser at stasjonstomten er planlagt opparbeidet med massebalanse slik at man unngår inn- og uttransport av masser. Dersom tomten senkes vil dette øke omfanget av grunnarbeidet betydelig, og skape store mengder overskuddsmasser. Disse overskuddsmassene vil måtte transporteres ut og lagres et annet sted. Statnett skriver videre at å senke stasjonstomten gir økte klimagassutslipp og kostnader, samt at det vil forlenge perioden med grunnarbeid og støvende aktiviteter.

Figur 11: Illustrasjon av Øygarden stasjon, sett fra øst

Figur 12: Illustrasjon av Øygarden stasjon, sett fra nord-vest

Se vedlegg B for fasadetegninger av stasjonsbygningene.

NVE mener det er positivt at Øygarden stasjon bygges inntil et industriområde med allerede opparbeidet infrastruktur. Selv om stasjonen blir stor og synlig fra nærliggende bebyggelse og friluftsmiljø, er området på og rundt Kollsnes fra før preget av vesentlige inngrep i naturen. NVE er enig i Statnetts vurdering av å ikke senke stasjonstomten i terrenget. Dersom man senker stasjonstomten vil dette forlenge anleggsperioden samt fordyre prosjektet. Konsekvensene blir mer anleggstrafikk, større inngrep i naturen, masselagring og økt klimagassutslipp. Den samlede konsekvensen av disse faktorene er etter vår vurdering til større ulempe enn fordel for samfunnet som helhet.

Den planlagte utformingen og materialvalget på stasjonen er vist i figur 4. NVE mener at Statnett og BKK har skissert en stasjon som er tilpasset sitt bruk, som ikke vesentlig bryter med annen

industri og landskapet rundt. NVE mener at det omsøkte tiltaket ikke i vesentlig grad vil endre opplevelsen av området i driftsfasen.

NVE stiller vilkår om at endelig farge- og materialvalg på stasjonsbygningene skal beskrives i detaljplanen. Detaljplanen skal utarbeides i kontakt med Øygarden kommune.

4.1.3 Virkninger for naturmangfold

I henhold til naturmangfoldloven § 7 plikter NVE å legge til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 når det skal vurderes om det skal gis konsesjon til et tiltak eller ikke.

Naturmangfoldloven § 8 første ledd krever at vedtak som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologisk tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kunnskapsgrunnlaget i denne saken bygger på beskrivelse av tiltaket og vurdering av konsekvenser i de to søknadene. I tillegg har høringsparter kommet med innspill på vurderinger av verdier og konsekvenser. NVE har i tillegg gjort egne søk i tilgjengelige databaser for å se om det er kommet inn ny informasjon om området.

En viss usikkerhet om hvorvidt vi besitter fullstendig kunnskap om de biologiske verdiene i influensområdet til kraftledningen vil alltid være til stede. NVE vurderer allikevel at den samlede dokumentasjonen som foreligger gir tilstrekkelig grunnlag for å drøfte og vurdere effekten av å bygge og drive transformatorstasjonen og kraftledningene, i samsvar med kravet i naturmangfoldloven § 8.

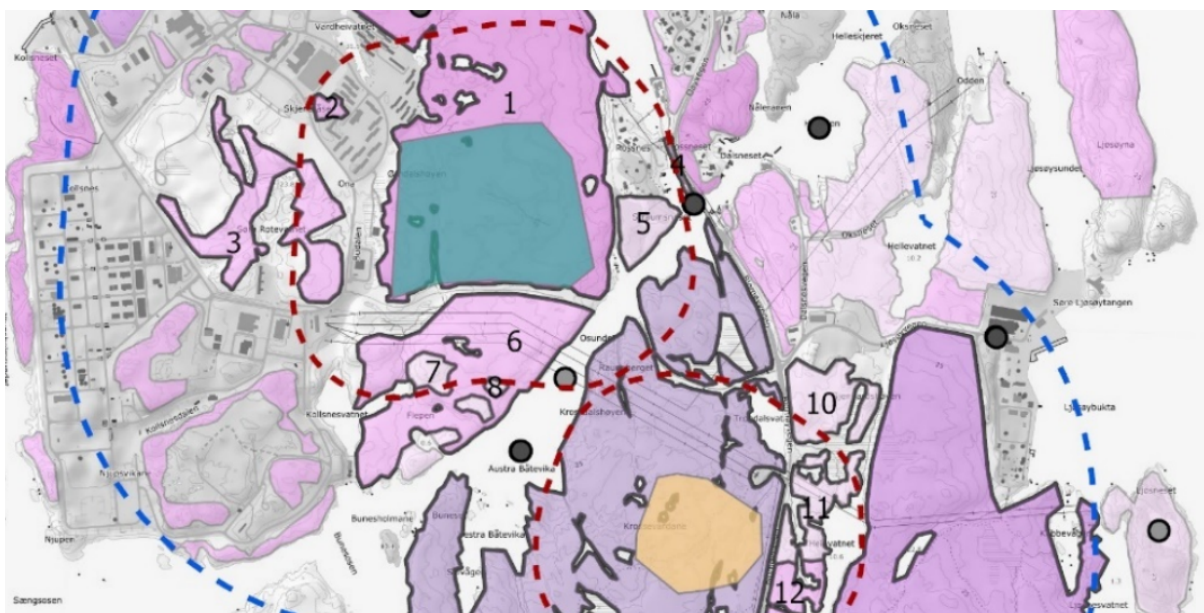
NVE fokuserer i vurderingene under kun på arter eller naturtyper som tiltaket vil kunne få vesentlige virkninger for.

4.1.3.1 Naturtyper

Øygarden stasjon er planlagt i et område hvor det er mye kystlynghei. Kystlynghei er truet (EN) på norsk rødliste for naturtyper. Kystlynghei er også en prioritert naturtype gjennom forskrift om utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven.

Ifølge norsk rødliste for naturtyper 2018 er antall kjente forekomster av kystlynghei 337. Disse har et samlet areal på 924 km². Dette er et minimumsestimat. Det antas at det samlede arealet er fem ganger høyere enn det kjente tallet. For eksempel er kystlynghei ved Øygarden ikke inkludert i disse tallene. Naturtypen er rødlistet etter D-kriteriet, biotiske faktorer. Dette er fordi naturtypen er skjøtelsbetinget. Beiting eller brenning av området er nødvendig for å opprettholde naturtypens kvaliteter.

Øygarden stasjon vil ligge innenfor området *Vardheia-Ørndalshøyen*, merket som område 1 i figur 13. I tillegg vil ledninger krysse over *Straumsneset* (område 5), *Flepen* (område 6) og *Jøreshøyen-Krossvardane* (område 9). Etablering av Øygarden stasjon vil ifølge konsekvensutredningen føre til svært alvorlig miljøskade på *Vardheia-Ørndalshøyen*.

Figur 13: Kart som viser viktige naturtyper nær Øygarden stasjon.

Statsforvalteren uttaler at kystlyngheia *Vardheia-Ørndaalshøyen* vil bli sterkt forringet, men de bemerker også at Statnett har valgt å søke på det beste utbyggingsalternativet. Statsforvalteren mener at det må stilles vilkår om at midlertidige anleggsområder må tilbakeføres til kystlynghei med stedege arter etter endt anleggsarbeid.

NVE mener at Øygarden stasjon vil ha store negative virkninger for den prioriterte naturtypen kystlynghei og spesielt for det registrerte området *Vardheia-Ørndaalshøyen* hvor stasjonsområdet vil ødelegge 1/3 av lokaliteten. Ledningstraseene inn til stasjonen vil også påvirke noen registrerte lokaliteter av naturtypen. Ledninger vil ikke være til hinder for å brenne lyng under ledningene, men anleggsarbeid og mastepunkter vil ha direkte inngrep i lokaliteten. Kraftledningene vil ikke være til hinder for sauebeite. NVE må vekte ødeleggelsen av naturtypen opp mot samfunnsnyttene ved vedtaket. NVE viser til konsekvensutredningen hvor det i en tidlig fase av prosjekteringen er vurdert flere alternative plasseringer av stasjonen. NVE registrerer at Statnett har valgt den plasseringen som er vurdert til å gi minst negative konsekvenser for kystlynghei.

NVE mener at det må settes vilkår om detaljplan i en konsesjon til Øygarden stasjon. I detaljplanen skal Statnett beskrive hvordan kystlynghei kan tilbakeføres etter endt anleggsarbeid og hvilke muligheter eller eventuelle begrensninger som vil gjelde for skjøtsel av naturtypen i driftsfasen.

4.1.3.2 Arter

I konsekvensutredningen er det en sammenstilling av tidligere kjente funn og nye funn av relevante arter som kan bli berørt av tiltaket. Det er gjort ny kartlegging av fugl, og det er gjort noe kartlegging av planter, moser, lav og sopp i forbindelse med naturtypekartleggingen. Konsekvensutredningen vurderer at tiltaket ikke vil ha nevneverdige negative konsekvenser for truede planter, sopp, moser, lav, fisk eller pattedyr. Tilsvarende vurdering er også gjort for hjortedyr. Imidlertid vil tiltaket kunne ha påvirkning på fugl i området. Konsekvensutredningen har derfor vurdert påvirkning på relevante arter av fugl og har avgrenset økologiske funksjonsområder for fugl. De avgrensede områdene er tegnet inn i figur 14 nedenfor. Det er funksjonsområdene markert med tall 18 og 19 i figuren som er vurdert til å bli påvirket.

Område 18 kalles *Vardheia* og er et hekkeområde for fugl med svært stor verdi. Her er det registrert hekking av blant annet vipe (CR), storspove (EN), fiskemåke (VU), rødstilk (NT) og svartstrupe (EN). Området ligger 300 meter nord for stasjonsområdet og vil ikke bli direkte berørt av arealinngrep, men vil bli påvirket av anleggsarbeid og støy. I konsekvensutredningen er påvirkningen vurdert til å være betydelig miljøskade (--)

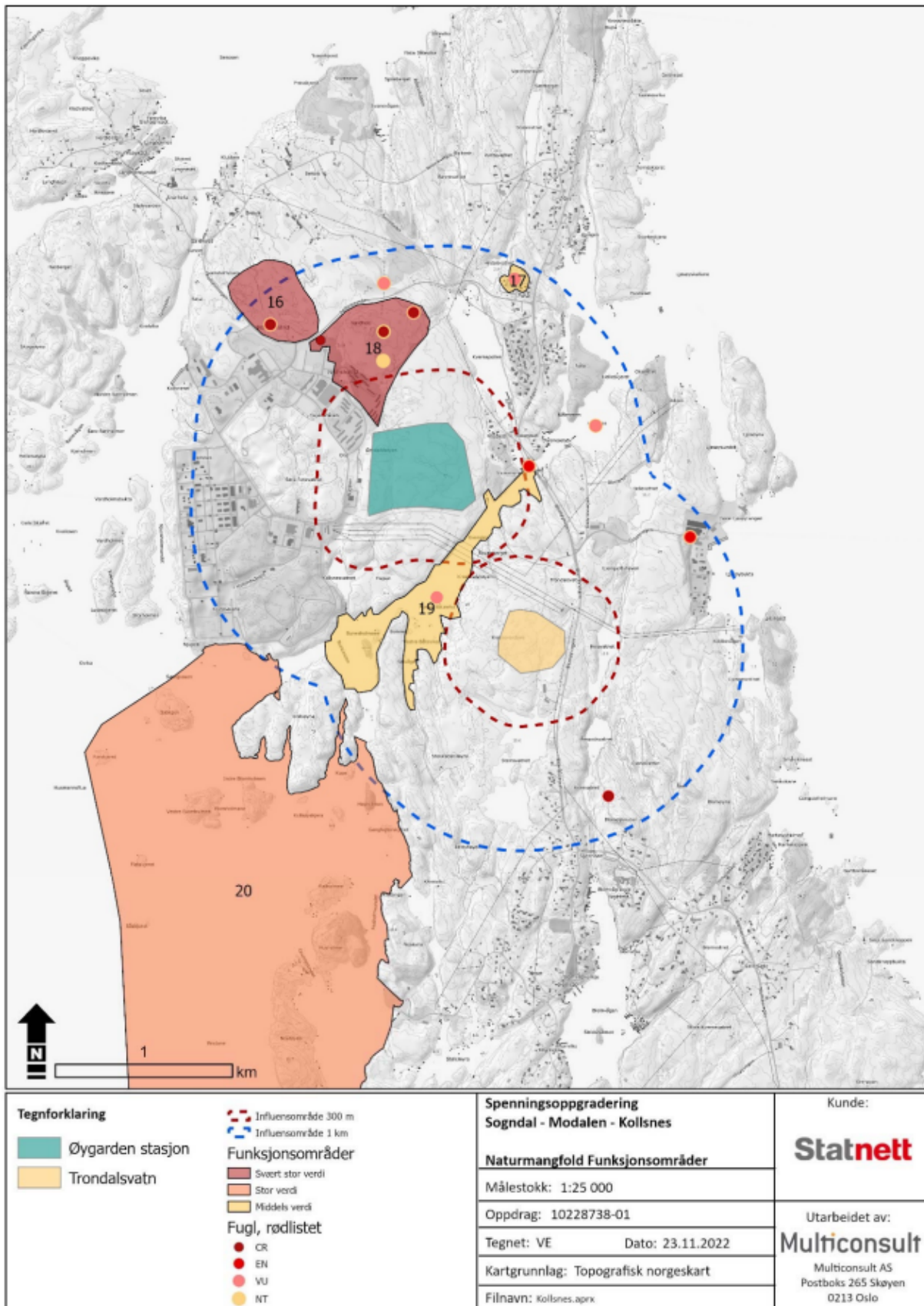
Område 19 kalles *Osundet* og er et beiteområde for fugl med middels verdi. Området ligger omtrent 50 meter sør for stasjonsområdet. Alle ledningstraseene går gjennom dette området, både de eksisterende ledningene og de planlagte nye ledningene. I beskrivelsen står det at området har funksjon som hekkeområde og trekk-korridor. I konsekvensutredningen er påvirkningen vurdert til å være noe miljøskade (-)

Statsforvalteren skriver at støyende aktivitet, som sprengning, bør utføres utenfor hekkesesongen til sårbare arter som vipe, storspove, fiskemåke og rødstilk (april-juli), mens mindre støyende aktivitet kan gjennomføres hele året.

Statnett har skrevet i sitt svar på høringsuttalelsene at en restriksjon på arbeidstid vil være utfordrende og vil kunne forsinke gjennomføringen av prosjektet.

NVE mener at bygging av Øygarden stasjon vil ha en stor negativ påvirkning på området *Vardheia* i anleggsfasen, men at virkningene i driftsfasen vil være begrenset. Det mest støyende arbeidet vil bestå av sprenging og planering av stasjonstomten og produksjon av pukk i steinknuseverk. Dette arbeidet vil pågå i omtrent seks måneder i starten av anleggsperioden. Støyende anleggsarbeid vil påvirke hekkingen av viktige og truede arter av fugl og det er ikke realistisk å gjennomføre andre avbøtende tiltak enn å tilpasse den mest støyende delen av anleggsarbeidet.

NVE registrerer at Statnett har beskrevet i søknaden at det er et aktuelt avbøtende tiltak å pålegge stans i det mest støyende anleggsarbeidet i perioden april til og med juli og at Statsforvalteren har lagt dette til grunn i sin uttalelse. Samtidig påpeker Statnett konsekvensene av et slikt avbøtende tiltak i sitt svar på høringsuttalelsene. NVE mener det vil være mulig for Statnett å planlegge anleggsarbeidet slik at de unngår det mest støyende arbeidet i hekkeperioden fra 1. april til 30. juni (april-juli). Det er snakk om seks måneder sammenhengende støyende anleggsarbeid som må planlegges innenfor et tidsvindu på ni måneder. NVE vil derfor sette som vilkår i konsesjonen at Statnett må planlegge anleggsarbeidet slik at det mest støyende arbeidet med planering av tomt og steinknuseverk gjennomføres utenom tidsperioden april til og med juni. Dersom det viser seg at et slikt vilkår fører til uforutsette nye virkninger som umuliggjør gjennomføringen av prosjektet, så kan Statnett søke NVE om endring av vilkåret.

Figur 14: Kart som viser viktige funksjonsområder for fugl nær Øygarden stasjon

4.1.3.3 *Naturmangfoldloven*

Ifølge miljøvedtaksregisteret er det gitt fire tillatelser til inngrep i naturtypen kystlynghei i Vestland siden 2014. Av disse er det tre vedtak fattet av NVE eller Energidepartementet. Det er sannsynlig at miljøvedtaksregisteret er svært mangelfullt. NVE har tidligere gitt tillatelse til etablering av nye muffehus på Blomøy og Solsvika i forbindelse med behandlingen av Statnett sin søknad om 420 kV forbindelse mellom Lille Sotra og Øygarden. NVE legger vekt på at Øygarden stasjon vil ligge på den plasseringen som vil gi minst negative virkninger for naturtypen kystlynghei. Det har også vært viktig at arealbruk er begrenset i størst mulig grad, at midlertidige arealer tilbakeføres og at ikke tiltaket fører til begrensninger på skjøtsel utenfor tiltaksområdet. NVE mener at etablering av Øygarden stasjon ikke vil være i strid med forvaltningsmålet i naturmangfoldloven § 4 eller føre til en så stor økning av samlet belastning for naturtypen at det vil være i strid med naturmangfoldloven § 10.

Naturmangfoldloven § 11 tilsier at tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse. NVE har anledning til å legge føringer i konsesjoner for eventuelle avbøtende tiltak som reduserer virkninger for naturmangfoldet. I naturmangfoldloven § 12 står det at skader på naturmangfoldet skal unngås ved bruk av driftsmetoder, teknikk og lokalisering som ut fra en samlet vurdering gir de beste samfunnsmessige resultatene. NVE legger også til grunn at konsesjonsbehandlingen skal medføre at tiltaket lokaliseres der de samfunnsmessige ulempene blir minst, jf. energilovforskriften § 1-2. Samtidig vil en eventuell konsesjon legge føringer for hvilke avbøtende tiltak Statnett må gjennomføre for å minimere skadene på naturmangfoldet. For eksempel restriksjoner på støyende anleggsarbeid i hekkeperioden for fugl. Vi viser blant annet til at Statnett har søkt om den plasseringen som vil gi minst virkninger for kystlynghei. På bakgrunn av dette mener NVE at naturmangfoldloven §§ 11 og 12 er hensyntatt.

4.1.3.4 *Oppsummering virkninger for naturmangfold*

NVE mener at tiltaket vil medføre beslag av et stort område med den prioriterte naturtypen kystlynghei, men at det er lagt ned et grundig arbeid med å minimere inngrepene og plassere dem der hvor de gir minst negative virkninger for kystlynghei. NVE mener at anleggsarbeidet vil kunne medføre store negative virkninger for truede arter av fugl, men at dette kan avbøtes ved å sette vilkår om å tilpasse den mest støyende perioden av anleggsarbeidet til utenom hekkeperioden fra 1. april til 30. juni.

4.1.4 *Naturfare*

NVE Atlas viser at tiltaksområdet ligger under marin grense, hvor det kan finnes marin leire. Det kan være potensial for mindre forekomster av kvikkleire. Dette må tas hensyn til ved gjennomføring av tiltaket. For nettanlegg med hjemmel i energiloven § 3-1 vil ikke kravene til sikkerhet mot naturpåkjenninger i plan- og bygningsloven eller i TEK17 kapittel 7 gjelde. Tiltakshaver er likevel ansvarlig for å sørge for effektiv sikring og beredskap og at bygging av anlegget planlegges og gjennomføres med tilstrekkelig sikkerhet mot naturfare, jf. §§ 3-5 og 3-7 i energilovforskriften. Videre plikter tiltakshaver å sørge for tiltak for å forebygge og begrense virkningen av ekstraordinære situasjoner. Dette følger av energiloven § 9-2 jf. § 9-1.

På bakgrunn av vurderingene over, mener NVE at løsningen Statnett og BKK har søkt om gir tilstrekkelig sikkerhet for anlegget med hensyn til naturfarepåvirkning. NVE mener tiltaket innebærer liten fare for å forårsake naturfarehendelser.

4.1.5 Virkninger for vassdrag

Statnett og BKK skriver i sine søknader at omsøkte tiltak grenser til flere mindre vannforekomster, men at det ikke er registrerte grunnvannsføremøster eller grunnvannsbrønner innenfor tiltaksområdet. Statnett og BKK kan ikke se at omsøkte tiltak vil kreve ytterligere behandling etter bestemmelsene i vannressursloven. Statnett skriver imidlertid at det ligger flere myrområder med åpne vannspeil og mindre bekker inne på stasjonsområdet som drener til andre vannforekomster. For anleggsfasen har Statnett vurdert at det ikke er planlagt aktiviteter som medfører spredning av forurensede masser, eller forurensning til grunnen som vil medføre fare for forurensning. Statnett skriver at uhellsutslipp av drivstoff, olje eller andre kjemikalier imidlertid kan forekomme, som potensielt kan spres via vannstrenger til myrområdene. Også i driftsfasen kan det forekomme oljeforurensning grunnet lekkasjer og/eller svetteing fra oljefylte installasjoner. Statnett skriver at en slik oljeforurensning som regel vil ledes til overvannsnett med utslipp til resipient eller spres via lednings- og grøftetraser til grunn og grunnvann, og vil kunne medføre forurensning av myrmasser. Statnett skriver videre at tiltaket vil kunne medføre noe risiko for *noe miljøskade* under både anleggs- og driftsfasen med mindre det gjennomføres avbøtende tiltak knyttet til forurensning. Statnett har i et eget kapittel beskrevet anlegg for overvannshåndtering, der de planlegger å etablere grøfter langs adkomstveier og stikkrenner for å ivareta dagens vannveier for mindre bekker. De vil også etablere overvannsgrøfter langs fjellskjæringer for å lede vann vekk fra stasjonsområdet, og at vann fra taket til stasjonsbygningene vil føres i rør ut av stasjonsområdet. Statnett vil også bygge oljeutskiller for å håndtere oljeholdig vann fra reaktor- og transformatorsjakter. Statnett skriver at de vurderer å bygge et sedimentasjonsbasseng for å håndtere vann fra byggegropa til stasjonsområdet. Eventuell plassering og utforming av dette inngår i den videre detaljprosjekteringen.

Statsforvalteren i Vestland, 4. januar 2024, skriver i sin høringsuttalelse at de forutsetter at det for anleggsperioden lages en plan med avbøtende tiltak for å unngå forurensning av vannforekomster i området. Statnett skriver i sine kommentarer til høringsinnspillene at de i detaljplanen skal beskrive hvordan de skal unngå forurensninger av vannforekomster.

NVE vurderer planene slik de er fremlagt til ikke å kreve noen ytterligere behandling etter bestemmelsene i vannressursloven. Vannressursloven har imidlertid flere alminnelige regler om vassdrag. Disse er gitt i vannressursloven kapittel 2, og gjelder for alle tiltak i vassdrag. NVE viser spesielt til aktsomhetsplikten i vannressursloven § 5 som pålegger at vassdragstiltak og tiltak som berører vassdrag skal planlegges og gjennomføres slik at de er til minst mulig skade og ulempe for allmenne og private interesser. Vi gjør oppmerksom på at dersom planene endres eller det viser seg at allmenne interesser tilknyttet vassdraget kan bli berørt av tiltaket, kan dette utløse konsesjonsplikt etter vannressursloven, jf. § 8. Planene må i så tilfelle sendes NVE for vurdering. Ved utførte tiltak som er konsesjonspliktige etter vannressursloven vil NVE med hjemmel i vannressursloven § 59 vurdere pålegg om retting. Iverksetting av konsesjonspliktige tiltak uten nødvendig tillatelse er straffbart etter vannressursloven § 63. Vannressurslovens bestemmelser ivaretar de allmenne interessene i vassdraget og tiltakshaver er selv ansvarlig for eventuelle skader og ulemper for de private interessene i vassdraget som følger av tiltaket.

NVE stiller vilkår om at tiltak som sikrer overvannshåndtering lokalt på området rundt stasjonen skal inngå i detaljplanen. Detaljplanen skal videre beskrive avbøtende tiltak for hvordan Statnett og BKK skal redusere risikoen for forurensning av vannforekomster i området, både i anleggs- og driftsfasen.

4.1.6 Anleggsarbeidet

4.1.6.1 Støy i anleggsperioden

I søknaden viser Statnett til støyberegningene utført av Sweco. Statnett skriver at det i anleggsperioden vil bli generert en del støy, spesielt i forbindelse med sprengning, knusing og sikting av masser. Boring, transport, fyllingsarbeider og annen anleggsvirksomhet vil også skape anleggsstøy. BKK skriver at nærmeste naboer skal varsles før det utføres støyende arbeider, og nevner eksempelvis bruk av helikopter og sprengning.

Djupevåg og J.I. Oen skriver i sine høringsinnspill at de er bekymret for støy fra stasjonsområdet i anleggsperioden, og etterspør avbøtende tiltak for å dempe støyen. Equinor skriver i sin høringsuttalelse at de forventer at Statnett iverksetter avbøtende tiltak mot støy både i anleggs- og driftsfasen, med hensyn på skiftmedarbeidere som sover i Kollsnes leir også på dagtid.

I sine kommentarer til høringsinnspill viser Statnett til støyrapporten som indikerer at støynivået ved nabobebyggelsen vil være under grenseverdi for anleggsperioden. Statnett skriver at de vil gjennomføre tiltak for å redusere støy dersom det viser seg at støynivået i perioder er over grenseverdi. Statnett vil også vurdere hotellovernatting for naboer som blir berørt av særskilt støy i begrensede perioder av anleggsfasen. Statnett har planlagt at opparbeidelse av stasjonstomten skal foregå gjennom hele 2025, som innebærer sprengning, graving og planering, samt bruk av steinknuseverk til produksjon av pukk. Statnett vil ha dialog med Equinor om fremdriftsplaner og perioder med støyende aktivitet slik at Equinor om mulig kan planlegge innkvartering deretter.

Anleggsarbeidet vil hovedsakelig foregå i et industriområde, men i nærheten av boligbebyggelse. NVE vil derfor stille vilkår om at Statnett og BKK i detaljplanen skal beskrive det planlagte rive- og byggearbeidet. Detaljplanen skal godkjennes av NVE før anleggsstart. Alt av sprengning og massehåndtering skal beskrives i detaljplanen, og NVE forutsetter at naboer i god tid i forveien skal varsles om det mest støyende arbeidet. NVE forutsetter videre at anleggsarbeidet som genererer mest støy skal utføres på dagtid, og fortrinnsvis utenom helligdager. Behovet for trafikkikringstiltak skal avklares med rette veimyndighet.

4.1.6.2 Klimagassregnskap

Statnett skriver i søknaden at de reelle tallene for arealbeslag og klimagassutslipp er relativt likt mellom den omsøkte stasjonsplasseringen og den forkastede alternative stasjonsplasseringen. Statnett har i søknaden vist en oversikt over utslipp av CO₂-ekvivalenter for vesentlige arealendringer. Oversikten inkluderer arealene innenfor stasjonsgjerdet og for adkomstveiene, og viser et klimagassutslipp på ca. 15 000 tonn CO₂-ekv. BKK viser til at deres anlegg er inkludert i denne beregningen. Statnett skriver videre i søknaden at de vil tilrettelegge for utslippsfri anleggsplass for å redusere klimagassutslipp som følge av anleggsgjennomføringen.

Fylkeskommunen stiller i sin høringsuttalelse spørsmål om det bør vurderes aktuelle avbøtende tiltak for å redusere klimagassutslipp. Statnett skriver i sine kommentarer til høringsuttalelsene at de setter krav til klimagassregnskap som et av flere tildelingskriterier for entreprisen grunn, bygg og betong, og at de utfordrer entreprenørene til å komme med de beste klimavennlige løsningene i gjennomføringen av prosjektet. Entreprenøren vil måtte rapportere klimagassutslipp, og Statnett forventer at dette vil bidra til å redusere klimagassutslippet som følge av tiltaket.

Statnett skriver i søknaden at det foregår teknologiutvikling innen GIS-anlegg hvor man søker å erstatte dagens isolerende gass SF₆ med en annen gass som gir mindre negative klimapåvirkninger. Statnett skriver at de har gode indikasjoner på at en mer miljøvennlig gass for

GIS-anlegg vil være teknologikvalifisert for Statnett innen byggestart av den nye stasjonen. Øygarden stasjon er dimensjonert til forventet arealbehov for ny SF₆-fri GIS-teknologi.

NVE mener det er positivt at Statnett legger til rette for at det skal benyttes mer miljøvennlig gass i GIS-anleggene. NVE forutsetter at Statnett og BKK setter krav til klimagassregnskap som et av flere tildelingskriterier ved valg av entreprenør.

NVE forutsetter at Statnett og BKK arbeider videre med avbøtende tiltak som skal redusere klimagassutslipp, og stiller vilkår om at detaljplanen skal beskrive rutiner for klimagassrapportering og krav til klimagassregnskap.

4.1.6.3 Fremmede arter

I søknadene vurderer Statnett og BKK at det bør utføres en kartlegging av fremmede plantearter i tiltaksområdet før oppstart av anleggsarbeidet, slik at det kan utarbeides en instruks for håndtering av masser med innhold av fremmede arter.

NVE minner om at tiltakshaver har en aktsomhetsplikt etter § 18 i *forskrift om fremmede organismer* for å unngå spredning av eventuelt fremmedarter.

NVE legger til grunn at anleggsarbeidene kan planlegges og gjennomføres på en slik måte at det ikke vil føre til spredning av fremmedarter.

NVE stiller vilkår om at massehåndtering, herunder fjerning av dagens grunnmasse, omdisponering og eventuell tilførsel av ny masse, skal beskrives og inngå i detaljplanen. Her skal også eventuelle tiltak for å forhindre spredning av fremmede organismer beskrives.

4.2 Ledningsomlegging inn til Øygarden stasjon

4.2.1 Virkninger for arealbruk

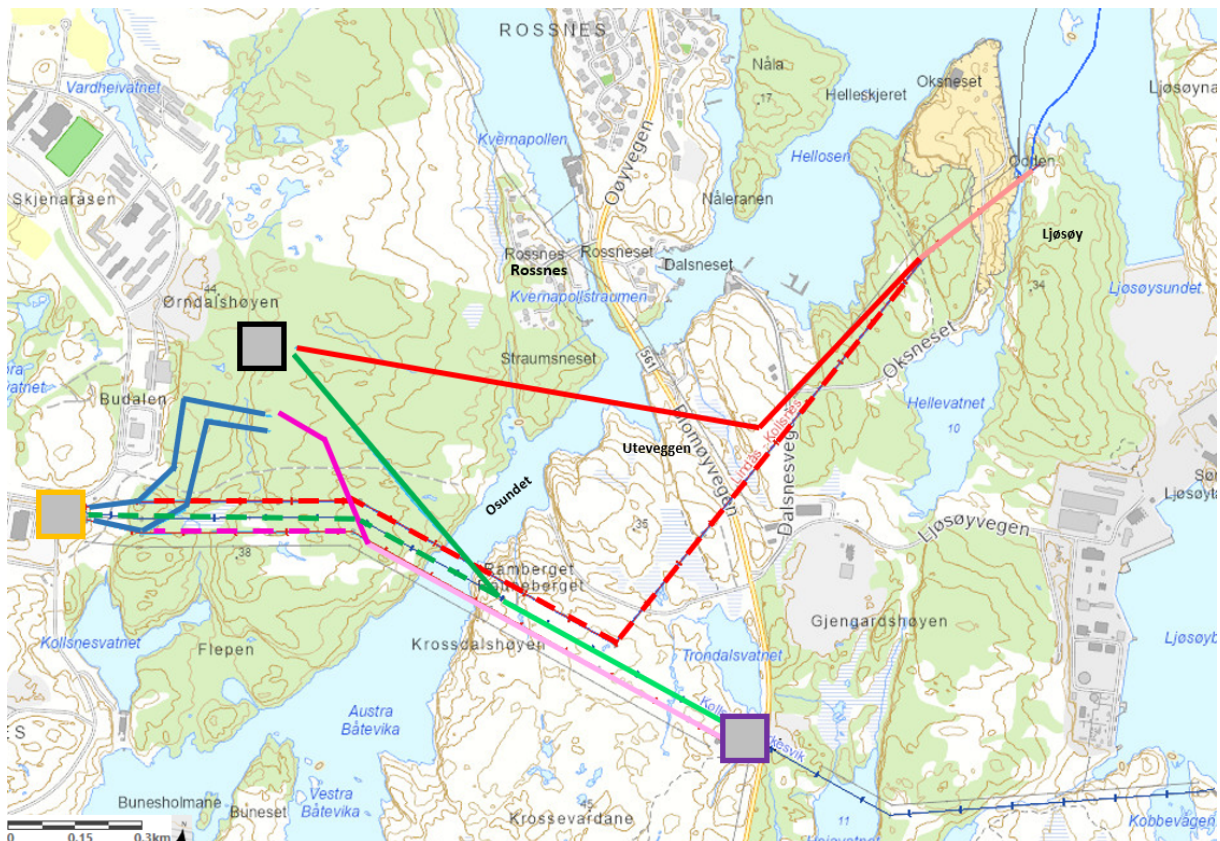
NVE vil her beskrive virkningene av direkte arealinngrep for de nye luftledningene. Som tidligere nevnt er det kystlynghei på mesteparten av området rundt Kollsnes.

Statnett viser i sin søknad at de med et klausulert byggeforbudsbelte på ca. 42 meter vil kreve et arealbeslag for sine nye luftledninger omtrent tilsvarende arealet som frigis som følge av at de også skal rive deler av de eksisterende luftledningene. BKK skriver i sin søknad at den nye luftledningen 132 kV Øygarden–Blomøy vil ha et klausulert byggeforbudsbelte på ca. 30 meter og kreve et totalt arealbeslag på ca. 15 500 m². BKK opplyser videre om at ca. 24 700 m² areal frigis som følge av at de river deler av luftledningen Kollsnes–Blomøy.

Equinor og Gasnor skriver i sine høringsuttalelser av 20. desember 2023 og 5. januar 2024 at de er positive til tiltakene og mener dette vil legge til rette for nye satsningsområder på Øygarden. Begge bemerker at sikkerhetssonene til hver side av gassrørledningene må ivaretas. Videre forventer Equinor at Statnett og BKK gjør nødvendige analyser og beregninger, utført av uavhengig tredjepart, som viser at de nye luftledningene og stasjonen ikke vil forårsake interferens på eksisterende gassrørledninger. Equinor anbefaler at deres og Gasnors gassrør inkluderes i denne risikoanalysen. Begge selskapene påpeker viktigheten av grundige analyser for å ivareta forsyningssikkerheten og hvordan tiltakene vil påvirke nåværende og fremtidige anlegg i området.

- Øygarden stasjon
- Kollsnes stasjon
- Blomøy stasjon
- 132 kV Øygarden-Blomøy beholdes (BKK)
- 132 kV Øygarden-Blomøy ny luftledning (BKK)
- 132 kV Kollsnes-Blomøy rives (BKK)
- 300 kV Øygarden-Kollsnes ny luftledning, beholder deler av traseene Kollsnes-Lindås og Kollsnes - Litle Sotra (Statnett)
- 300 (420) kV Øygarden-Lindås beholdes (Statnett)
- 420 kV Øygarden-Lindås ny luftledning (Statnett)
- 300 (420) kV Kollsnes-Lindås rives (Statnett)
- 300 (420) kV Øygarden - Litle Sotra beholdes (Statnett)
- 300 (420) kV Øygarden - Litle Sotra ny luftledning (Statnett)
- 300 kV Kollsnes - Litle Sotra rives (Statnett)

Figur 15: Oversiktskart som viser omsøkte nye kraftledninger inn til Øygarden stasjon

Harris Advokatfirma AS, 20. desember 2023, skriver i brev på vegne av Oksneset AS med flere at de ønsker at ledningstraseen Øygarden-Lindås bygges i ny trasé sør-øst fra Ljøseysundet før det bygges i retning vestover og krysser Osundet på samme sted som den omsøkte løsningen. Advokatfirmaet begrunner denne løsningen med at deres klienter ikke ønsker at den omsøkte løsningen skal dele av et område (Oksneset næringsområde) som planlegges for næringsvirksomhet.

Statnett skriver i sine kommentarer til høringsuttalelsene at de i oktober 2022 sendte inn høringsuttalelse på Oksneset næringsområde, der de viste til at det innenfor planområdet må avsettes areal for hensynssone til fremtidig drift og utvikling av Statnetts anlegg. Statnett skriver at de i oktober 2022 viste i sin uttalelse at det var planer om ny transformatorstasjon i Øygarden samt å oppgradere kraftledningen gjennom det omtalte planområdet. Statnett skriver videre at traséløsningen som er foreslått av Oksneset AS innebærer at dagens luftledning legges om fra muffestasjonen og at de må bygge 3-4 ekstra master. Statnett ønsker ikke å bygge denne

traséløsningen av hensyn til ekstra påløpte kostnader og at traseen ville blitt lagt til et område avsatt til hensynssone for fremtidig nettutvikling.

Øygarden kommune skriver i sin høringsuttalelse at de ønsker at Statnett skal vurdere å legge luftledningen Øygarden–Lindås i tilnærmet samme trasé som Kollsnes–Lindås går i dag, altså parallelt med de nye ledningene Øygarden–Litle Sotra og BKKs Øygarden–Blomøy. Kommunen begrunner dette med at den omsøkte luftledningstraseen vil komme i konflikt med registrerte kulturminner samt *Uteveggen*, som av klatremiljøet i Bergen betegnes som en av de viktigste klatreveggene i området.

Statnett skriver i sine kommentarer til høringsinnspillene at den foreslåtte traséløsningen for Øygarden–Lindås er vurdert, men forkastet ettersom dette traséalternativet medfører at Statnett og BKK må bygge kraftledninger over Equinor og Gasnor sine gassrørledninger. Statnett skriver at de må ta hensyn til at Equinor og Gasnor har sikkerhetssoner på 30 meter til hver side for sine nedgravde gassrørledninger. Videre er det fra Statnetts side ikke ønskelig å samle luftledningene i parallelle traseer (én gate) tett på gassrørledningene av hensyn til drift- og vedlikehold for både luftledningene og gassrørledningene. Statnett skriver at denne vurderingen også er gjort for å unngå ulemper knyttet til elektromagnetisk inferens på gassrørledningene, og av hensyn til beredskap og sikring av samfunnskritisk og viktig infrastruktur. En videre besvarelse fra Statnett om hvorfor de ikke bygger kraftledningen Øygarden–Lindås lenger sør og vestover kan sees i 4.4.2 *Visuelle virkninger*. Statnett ønsker heller ikke at den omsøkte traseen flyttes lenger mot nord av hensyn til fast bebyggelse.

Statnett skriver videre i sine kommentarer til høringsuttalelsene at det pågår arbeid med beregninger av hvordan kraftledninger påfører interferens på gassrørledningene, og at de jobber med å løse problemstillingen som Equinor og Gasnor har adressert.

J.I. Oen, 8. desember 2023, skriver videre i sin høringsuttalelse at han ikke ønsker at Statnett og BKK legger restriksjoner på gjenstående areal innenfor eiendommer som Statnett erverver. Han skriver at Statnett ikke må legge hindringer for ham i hans videre søknader om å etablere industri på sin eiendom, som grenser til Statnetts ervervede arealer. Harris Advokatfirma AS, 18. desember 2023, skriver i brev på vegne av J.I. Oen og Ørjan Oen at det er viktig at det oppstår minst mulig «dødt areal» mellom de ulike ledningstraseer og stasjonstomten, slik at restarealene i best mulig grad kan nyttes til planlagt næringsformål.

Statnett skriver i sine kommentarer til høringsinnspill at de ikke vil hindre grunneier i å utnytte egen eiendom som ligger utenfor grunn og rettigheter som Statnett erverver.

På bakgrunn av vurderingene over, mener NVE at løsningen som Statnett og BKK har søkt om gir små virkninger for arealbruk. NVE mener det er positivt at Statnett ikke bygger 420 kV-ledningen Øygarden–Lindås i parallelle traseer vest for Osundet av hensyn til beredskap og sikring av samfunnskritisk og viktig infrastruktur. NVE vil ikke gi tillatelse til at ledningen legges om tidligere ved Ljøsøysundet og dermed fordyre prosjektet med flere nye mastepunkter og lengre ledningsomlegging. NVE mener at de omsøkte kraftledningene gir akseptable virkninger for arealbruk, og vi mener Statnett og BKK har valgt den løsningen som samlet gir minst belastning for samfunnet.

Vi forutsetter at Statnett og BKK fortsetter dialogen med Equinor og Gasnor. Vi stiller vilkår om at Statnett og BKK i detaljplanen skal vedlegge analyser, utført av uavhengig tredjepart, som viser at de nye ledningene og stasjonen ikke forårsaker interferens på gassrørledningene.

4.2.2 Visuelle virkninger

NVE vil i dette kapitlet vurdere tiltakets visuelle virkninger for friluftsliv, naturopplevelser, kulturmiljøer og synlighet fra bolig- og fritidsbebyggelse. Vurderingene begrenser seg til de visuelle virkningene. Virkninger i anleggsfasen vil være forbigående og vektlegges ikke i vurderingene av visuelle virkninger.

Statnett skriver i søknaden at de omsøkte tiltakene ligger i et område uten vesentlig bebyggelse, og at det som finnes av bebyggelse og arealbruk er sterkt knyttet til industrivirksomhet. Nærmeste bebyggelse til stasjonsområdet er 300-400 meter ved Rossnes øst for den omsøkte stasjonen. Statnett skriver videre at den omsøkte ledningsomleggingen i hovedsak berører industriområdet. Omleggingen av luftledningen fra Lindås inn til Øygarden vil imidlertid havne nærmere bebyggelse enn luftledningen som i dag går til Kollsnes. Statnett skriver at den nye luftledningen vil passere ca. 130 meter bortenfor en enebolig og en helårsbolig benyttet som fritidsbolig.

Statnett skriver videre i søknaden at Kollsnes er å regne som et svært utbygd industriområde, og at tiltakene vil fremstå som et dominerende element i det flate landskapet. Statnett vurderer at for tema friluftsliv vil de omsøkte tiltakene derfor kun føre til en forverring i den lavere enden av konsekvensskalaen. Konsekvensutredningen er utført av Multiconsult. Statnett viser til at det i konsekvensutredningen er registrert 26 friluftsområder innenfor influensområdet. Det omsøkte alternativet gir turstien ved Vardevatnet, Skogsøyna og Skrashellersundet *noe miljøskade (-)*, og konsekvensen for Uteveggen er vurdert til *betydelig miljøskade (--)*. Konsekvensutredningen konkluderer med at det omsøkte alternativet samlet gir *noe negativ konsekvens* for tema friluftsliv.

Uteveggen er en klatrevegg med telt- og bålplassmuligheter og har stor brukerfrekvens. Uteveggen har blitt vurdert til *svært stor verdi* i konsekvensutredningen. Konsekvensutredningen konkluderer med at tiltaket vil være svært synlig fra Uteveggen og fremstå som betydelig mer dominant enn dagens situasjon, og at nærføringen tilsier at opplevelsen av Uteveggen og området rundt blir noe forringet.

Bergen klatreklubb har i brev av 19. desember 2023 kommentarer til den nye ledningstraseen Øygarden–Lindås som de mener har negative visuelle virkninger for Uteveggen. Klatreklubben viser til at Uteveggen er en av de mest besøkte klatreveggene i bergensregionen, og at flere også bruker området rundt til blant annet bading, grilling, fisking og kajakkpadling m.m. Klatreklubben skriver videre at det ikke finnes klatrevegger i regionen med samme kvalitet, og at Uteveggen derfor er av svært stor verdi for klatremiljøet i området. Klatreklubben ønsker at den omsøkte kraftledningen i stedet skal legges som sjøkabel gjennom Osundet. Sekundært ønsker klatreklubben at luftledningen skal legges om til ny trasé tidligere enn det som er omsøkt. Klatreklubben foreslår at luftledningen skal gå i ny trasé ut fra Ljøsøysundet, bygges lenger sør-øst og utenfor klatrefeltet, og videre bygges vest for de andre omsøkte luftledningene inn til Øygarden stasjon. Klatreklubben påpeker at den delen av 132 kV-ledningen Kollsnes–Lindås som er omsøkt revet går ca. 50 meter sør for klatrefeltet. Klatreklubben ønsker ikke at luftledningen skal erstattes med en 420 kV luftledning over eller i nærheten av den nordlige enden av Uteveggen. Klatreklubben gjør oppmerksom på at det i detaljplanleggingen er viktig å ta hensyn til klatrefeltet ved plassering av mastepunkter, slik at klatreruter eller tilkomst til Uteveggen ikke blir ødelagt.

Bergen og Hordaland Turlag, og Sotra Øygarden Turlag (Turlaget) skriver i felles brev av 20. desember 2023 at de støtter klatreklubbens høringsinnspill og deres forslag til traséendringer og krav om detaljplanlegging av mastepunkter. Videre kommenterer de at konsekvensutredningen ikke skildrer traséendringen og dertil påvirkningen på friluftsliv, og de mener derfor at NVE bør be

om ny konsekvensutredning for friluftsliv. Turlaget oppfordrer Statnett til å involvere berørte parter tidligere i prosessen.

Øygarden kommune skriver i sin høringsuttalelse at de ønsker at Statnett skal vurdere å legge luftledningen Øygarden–Lindås parallelt med Statnetts og BKKs andre ledninger inn til Øygarden stasjon. Kommunen aksepterer at Statnett må gjøre de samlede faglige vurderingene om en endring av omsøkt trasé er mulig, men ber om at dette skal vurderes med hensyn på visuelle virkninger særlig for Uteveggen samt registrerte fredete kulturminner.

Djupevåg, 16 november 2023, skriver i sin uttalelse at den omsøkte luftledningstraseen Øygarden–Lindås vil gå 100–120 meter utenfor hans tomt/hus. Han mener det vil forringe verdien på tomten hans dersom han får master og kraftledninger tett på huset sitt. Han ønsker at kraftledningen skal legges som sjøkabel gjennom Osundet, eller at luftledningen skal fortsette i samme trasé vestover før den legges om i ny trasé inn til ny stasjon. Oen, 8. desember 2023, foreslår de to samme traséalternativene i sin høringsuttalelse. Fra ilandføringen av sjøkabelen er det foreslått at kraftledningen bygges som jordkabel inn til Øygarden stasjon.

Statnett skriver i sine kommentarer til høringsuttalelsene at de på grunn av gassrørledninger i bakken, samt egne og BKKs kraftledninger, ikke kan flytte Øygarden–Lindås-ledningen mot sør-vest uten at det går på bekostning av forsyningssikkerheten, drift og vedlikehold på ledninger, og forringelse av rørinfrastrukturen i bakken knyttet til elektromagnetisk interferens på gassrørledningene. Statnett viser til at den foreslåtte traseen som fortsetter vestover i eksisterende trasé før den legges om inn til ny stasjon, ikke ivaretar sikringssonen på 30 meter på hver side av gassrørledningene.

Statnett skriver videre at dagens luftledning ligger like ved den sørlige delen av klatrefeltet, og at tilkomsten til klatrefeltet i dag er tett på kraftledningen. Statnett vurderer at det ikke vil være en vesentlig ulempe for klatrefeltet at luftledningen flyttes fra sørsiden til nordsiden. Statnett mener de positive virkningene av å flytte luftledningen er større enn ulempene, og vil ta hensyn til klatrefeltet i detaljplanleggingen slik at mastepunktene ikke kommer til hinder for klatreruter eller fremkommeligheten.

Videre viser Statnett til at både jordkabel og sjøkabel krever store inngrep på land ettersom det må etableres muffestasjoner ved overgangen mellom kabel og luftledning, og at kabelgrøfter medfører store naturinngrep. Jordkabeltraseen fra sørsiden av Osundet til den nye stasjonen vil gi store inngrep i naturtypen kystlynghei sammenlignet med inngrepene ved luftledning. En løsning med kabel for omlegging av dagens 300 kV Kollsnes–Lindås krever minimum tre kabler for overføring av nødvendig kapasitet, samt en fjerde kabel av beredskapshensyn. Statnett skriver videre at nødvendig fartøy for å legge kablene ikke kan entre Osundet fordi det er for smalt og grunt, samt at brospenn og skjær blokkerer tilkomsten til sundet. Statnett skriver at reparasjonstiden for sjøkabler er betydelig lenger enn for luftledninger, og at konsekvensen av skade på kablene kan medføre langvarig nedetid. Videre skriver Statnett at ilandføringsalternativet fra Osundet til den nye stasjonen begrenses av kulturminner i området, samt av eksisterende rørledninger som krysser sundet med en sikkerhetssone på 30 meter til hver side.

Se vedlegg C for ulike kart over foreslåtte kraftledningstraseer som vi har mottatt fra høringsparter.

4.2.2.1 Retningslinjer for bruk av jord- og sjøkabel i transmisjonsnettet

Bruk av jord- og sjøkabel i transmisjonsnettet er en totalvurdering av nytte og kostnader basert på gjeldende forvaltningsstrategi for bygging av kraftledninger gitt i Stortingets behandling av Meld. St. 14 (2011-2012). I Nettmeldingen redegjøres det for hvilke prinsipper som gjelder for bruk av

jord- og sjøkabel ved nettutbygging i Norge. Hovedprinsippet er at bruken av kabel skal være høy i distribusjonsnett (opptil 22 kV), men være gradvis mer restriktiv med økende spenningsnivå.

Det ble i Nettmeldingen fastsatt kriterier for når det er aktuelt med unntak fra hovedregelen om at regional- og transmisjonsnett skal bygges som luftledning. For kraftledninger med spenningsnivå mellom 300 og 420 kV (transmisjonsnett) står det følgende:

«Nett med spenning 300 og 420 kV skal bygges som luftledning, bortsett fra i følgende unntakstilfeller:

- der luftledning er teknisk vanskelig eller umulig, som for eksempel i byer og ved kryssing av større sjøområder*
- dersom ekstrakostnaden for kabling av en begrenset delstrekning kan forsvares med at det gis særlige miljøgevinster sammenlignet med luftledning og/eller en begrenset strekning med kabling kan gi vesentlig bedre totalløsning alle hensyn tatt i betraktning»*

Nettmeldingen presiserer at i vurderingen av om kabling er aktuelt i regional- og transmisjonsnett, så skal det vektlegges om det finnes alternativ luftledningstrasé som ikke er urimelig lang og kostbar. Bakgrunnen for forvaltningsstrategien er i hovedsak at det å bygge kabel er betydelig dyrere enn luftledning. Det skal derfor normalt ikke benyttes kabel dersom det finnes andre og billigere tiltak som reduserer ulempene med en luftledning. NVE legger her til grunn at Statnett har redegjort for at å bygge 420 kV-ledningen Øygarden–Lindås som sjøkabel gjennom Osundet er teknisk svært krevende. Videre er NVE enig i Statnetts vurdering at en eventuell muffestasjon ved ilandføringen av sjøkabelen, og en jordkabel inn til stasjonen vil gi store inngrep i naturtypen kystlynghei sammenlignet med inngrepene ved luftledning. En jordkabel vil også være i konflikt med registrerte fredete kulturminner i området.

Kabelalternativet gir positive visuelle virkninger for nærområdet, men både jord- og sjøkabel har negative konsekvenser for naturmangfold og kulturminner. Kabelalternativet vil være svært fordyrende for prosjektet og redusere forsyningssikkerheten. NVE konstaterer at kabelalternativet ikke er et omsøkte alternativ fra Statnett, og mener at de samlede fordelene ved å bygge luftledning er større enn ulempene tiltaket har for samfunnet som helhet.

NVE konstaterer at de nye luftledningene vil gi visuelle virkninger og være synlig fra et større område. For de nye luftledningene Øygarden–Litle Sotra og Øygarden–Blomøy vil de visuelle virkningene ikke endres vesentlig ettersom Statnett og BKK skal rive luftledninger i omtrent samme kilometerlengde som de skal bygge nytt. Øygarden–Lindås vil imidlertid endre det visuelle bildet for Uteveggen og nærliggende eiendommer til den nye traseen. Tiltaket vil gi positive visuelle virkninger for de områdene der deler av Kollsnes–Lindås rives.

NVE vurderer at kunnskapsgrunnet for visuelle virkninger og konsekvensene for friluftsliv er godt, og at vi har nok kunnskap til å fatte et vedtak. Kollsnes og området rundt på Øygarden fremstår som et åpent landskap, og tiltaket vil gi negative visuelle virkninger for enkelte friluftsområder. NVE konstaterer at Statnetts nye 420 kV luftledning Øygarden–Lindås vil være synlig fra Uteveggen og nærliggende eiendommer, men vil ikke gi direkte inngrep. Vi legger til grunn at området på og rundt Kollsnes fra før er preget av vesentlige inngrep i naturen med flere kraftledninger, veier og industriområder. Vi leser også av høringsinnspillene at det planlegges for ytterligere næring og industri i området. Vi konstaterer at det ved Uteveggen fortsatt vil være en kraftledning ved klatrefeltet, men mener at tiltaket ved å flytte luftledningen fra sør til nord for klatrefeltet ikke vil gi noen begrensninger i tilkomst til eller bruk av klatrefeltet.

4.2.2.2 Oppsummering visuelle virkninger

På bakgrunn av vurderingene over, mener NVE at de omsøkte tiltakene gir akseptable visuelle virkninger for tiltaksområdet. NVE oppfordrer Statnett og BKK til å ha dialog med klatreklubben og grunneiere i området for hvor mastepunktene skal plasseres.

NVE stiller vilkår om at Statnett og BKK i detaljplanen skal beskrive hvor mastene skal plasseres. Vi forutsetter at Statnett og BKK tilstreber å plassere mastene til minst mulig hinder for Uteveggen og grunneiere i området.

4.2.3 Virkninger for kulturminner og kulturmiljø

Dette kapitlet handler om direkte inngrep i automatisk fredete kulturminner og kulturmiljøet (fra før 1537) og eventuelle vedtaksfredete kulturminner. NVE vil her vurdere både direkte virkninger samt visuelle, indirekte, virkninger på kulturminner og kulturmiljøer.

Statnett opplyser i søknaden at det ikke er registrert kulturminner som vil bli direkte berørt av tiltaket, som fører til arealbeslag eller tap av kulturminner, men at bygging av den nye stasjonen vil bryte opp og endre noe av det kulturhistoriske landskapet.

Konsekvensutredningen konkluderer med at det omsøkte alternativet samlet gir *middels negativ konsekvens* for tema kulturmiljø, og at det vil være behov for ytterligere undersøkelser etter § 9 i kulturminneloven.

Statnett har i henhold til kulturminnelovens undersøkelsesplikt forespurt Vestland fylkeskommune om å vurdere arealene som berøres. Fylkeskommunen har i brev skrevet at det er potensial for funn av hittil ikke kjente automatisk fredete kulturminner innenfor de aktuelle områdene. Fylkeskommunen har derfor gjennomført arkeologiske registreringer for å avklare om tiltaket vil kunne berøre automatisk fredet kulturminner jf. § 9 i kulturminneloven.

BKK skriver i sin søknad at de har gjort søk i aktuelle databaser uten funn av registrerte kulturminner som blir direkte berørt av deres tiltak, og viser videre til konsekvensutredningen. BKK opplyser at fylkeskommunen har bekreftet at de arkeologiske undersøkelsene også dekker BKKs tiltaksområde.

Statnett og BKK var den 15. februar 2024 på befaring på Kollsnes sammen med Vestland fylkeskommune, Riksantikvaren, Equinor og Gassco for å se på de omsøkte traseene til omleggingen av luftledningene. Statnett og fylkeskommunen har hatt et oppfølgende dialogmøte den 21. mars 2024 for å diskutere mulige endringer av luftledningstraseen Øygarden–Lindås over Straumsneset for å unngå konflikt med fredete kulturminner.

Vestland fylkeskommune skriver i brev av 4. april 2024 at konklusjonen fra dialogmøtet er at det ikke er mulig å justere luftledningstraseene på noen måte som gjør konflikten med kulturminner mindre enn de omsøkte traseene. De skriver videre at Statnett i møtet har fremvist mastepunktene, og at de ikke skal plasseres i nærheten av kjente fredete kulturminner. Fylkeskommunen konkluderer med at luftledningene dermed ikke vil være til direkte skade for kjente fredete kulturminner.

Fylkeskommunen skriver videre at Statnetts planlagte mastepunkter blir svært synlige i terrenget og at luftledningene vil passere direkte over og i nærheten av flere registrerte kulturminner. Fylkeskommunen mener at luftledningene vil gi negative virkninger for kulturmiljøet både for opplevelsen fra kort hold, samt gi visuelle fjernvirkninger. For kulturminnene som ligger tettest på tiltaket vurderer fylkeskommunen at mastene og luftledningene er utilbørlig skjemmende.

Statnett må derfor søke om dispensasjon fra kulturminneloven § 8 første ledd for å kunne gjennomføre tiltaket. Videre skriver fylkeskommunen at rivingen av deler av dagens luftledninger på strekningene Litle Sotra–Kollsnes og Lindås–Kollsnes potensielt vil være positivt for kulturmiljøet, men at rivingen må utføres forsvarlig og ikke innebære inngrep i nærliggende kulturminner. Fylkeskommunen oppfordrer Statnett til å bygge mastepunktene for luftledningen Øygarden–Litle Sotra lengt mulig vest, og legger til grunn at mastepunktene ikke bygges i direkte konflikt med fredete kulturminner.

Statnett skriver i sine kommentarer til høringsuttalelser at traseen for luftledningen Øygarden–Lindås over Straumsneset er valgt for å ikke komme i konflikt med sikkerhetssonen til Equinor og Gasscos nedgravde gassrør. Statnett skriver videre at luftledningene ikke vil gi direkte inngrep i fredete kulturminner, og at de i detaljplanen skal beskrive hvordan eksisterende ledninger skal rives samt hvordan anleggsarbeidet skal hensynta fredete kulturminner.

I brevet av 4. april 2024 skriver Fylkeskommunen videre at BKKs omlegging av luftledningen Kollsnes–Blomøy til nye Øygarden–Blomøy vurderes som en forbedring for kulturminnene vest for Osundet. Fylkeskommunen legger til grunn at rivingen utføres på en forsvarlig måte og ikke innebærer inngrep i fredete kulturminner. Den nye luftledningen vil imidlertid gå over ett fredet kulturminne med mastepunkt om lag 20 meter utenfor kulturminnet. Fylkeskommunen vurderer at tiltaket blir utilbørlig skjemmende for dette kulturminnet, og BKK må derfor søke om dispensasjon fra kulturminneloven § 8 første ledd for å kunne gjennomføre tiltaket. Fylkeskommunen oppfordrer BKK til å bygge mastepunktene for luftledningen Øygarden–Blomøy lengt mulig vest, og legger til grunn at mastepunktene ikke bygges i direkte konflikt med fredete kulturminner.

4.2.3.1 Konklusjon virkninger for kulturminner og kulturmiljø

NVE har gjort søk i Riksantikvarens database Askeladden, og har ikke funnet registrerte kulturminner som blir direkte berørt av tiltakene. NVE mener at de omsøkte løsningene som Statnett og BKK har valgt gir akseptable virkninger for kulturminner og kulturmiljøet på Kollsnes, og legger til grunn at området fra før er preget av industri og eksisterende luftledninger. Vi registrerer at ledningsomleggingen vil gi middels negativ konsekvens og være synlig fra enkelte kulturminner, men at kulturminnemyndighetene ved Vestland fylkeskommune konkluderer med at luftledningene ikke direkte vil skade registrerte fredete kulturminner.

Dersom det under anleggsarbeidet oppdages hittil ukjente kulturminner, skal arbeidet straks stanses og kulturminnemyndighetene skal umiddelbart varsles jf. kulturminneloven § 8. NVE forutsetter at Statnett og BKK oppfyller kravene i kulturminneloven, og gjør oppmerksom på at tiltakshaverne er ansvarlig for at fredete kulturminner ikke skal skades.

NVE forutsetter at Statnett og BKK søker om dispensasjon fra kulturminneloven § 8 første ledd for å kunne gjennomføre tiltakene. NVE oppfordrer Statnett og BKK til å opprettholde dialogen med fylkeskommunen vedrørende plasseringen av mastepunktene.

NVE stiller vilkår om at Statnett og BKK i detaljplanen skal beskrive hvor mastene skal plasseres, og samtidig beskrive hvordan man i anleggsarbeidet med bygging og riving av luftledninger skal sikre at man ikke gjør direkte inngrep i registrerte fredete kulturminner.

4.2.4 Elektromagnetiske felt

Statnett skriver i sin søknad at de har gjennomført utredninger med tanke på elektromagnetiske felt (EMF). De viser til at kraftledninger omgir seg med lavfrekvente elektromagnetiske felt, og at magnetfelt oppstår når det går strøm gjennom ledningene.

BKK skriver i sin søknad at de har gjennomført tilsvarende EMF beregninger for den delen av 132 kV-ledningen Øygarden–Blomøy som bygges nytt, og viser til at Statnett har utført beregninger for stasjonsanleggene. I henhold til myndighetenes gjeldende forvaltningsstrategi skal det vurderes om det skal gjøres magnetfeltdempende tiltak dersom magnetfeltverdien i helårsboliger, skoler eller barnehager beregnes til å overstige 0,4 μT (mikrotesla). Statnett og BKK skriver at utredningene viser at tiltaket ikke vil gi magnetfeltverdier over 0,4 μT for omkringliggende boliger eller andre bygninger der det er varig opphold av personer.

Djupevåg, 16. november 2023, skriver i sin høringsuttalelse at han er bekymret for stråling fra 420 kV-kraftledningen Øygarden–Lindås til sitt bolighus. Statnett skriver i sine kommentarer til høringsuttalelser at ingen bolighus ligger innenfor sonen med 0,4 μT .

Statnett og BKK viser til at Equinor og Gasnor har uttrykt bekymring for økt korrosjon på gassrørledninger som følge av magnetfelt fra nærførte luftledninger. Statnett og BKK har derfor hatt fokus på å bygge kraftledningene utenfor sikkerhetssonene til gassrørledningene. De viser til at bruk av master med vertikaloppheng gir vesentlig mindre magnetfelt enn eksempelvis master med planoppheng. BKK viser til at Statnett foretar en samlet beregning av magnetfeltpåvirkning på gassrørledningene, og har dialog med Equinor og Gasnor om dette.

Det er ingen boliger som får et magnetfeltnivå over 0,4 μT , og NVE vurderer derfor at dette ikke er en problemstilling som er relevant å vurdere nærmere i denne saken.

NVE forutsetter at Statnett og BKK fortsetter dialogen med Equinor og Gasnor for å ivareta forsyningssikkerheten.

4.2.5 Støy i driftsfasen

Statnett har oversendt en støyrapport utført av Sweco. Støyberegningen viser at støynivået fra stasjonen i driftsfasen vil være under grenseverdi for nabobebyggelsen. BKK skriver i sin søknad at luftledninger kan genere en svak støy eller knitring, såkalt coronastøy. BKK skriver videre at coronastøy øker kraftig i fuktig vær og nedbør, men at beregninger viser at støyen oftest er aktuelt for spenningsnivå 300 til 420 kV. BKK har foretatt en forenklet beregning som viser at 132 kV-ledningen Øygarden–Blomøy ikke vil genere hørbart coronastøy for nabobebyggelsen. BKK skriver at nærmeste bolighus ligger på Straumsneset om lag 360 meter nordøst for tiltaksområdet til den nye 132 kV-kraftledningen.

Bergen klatreklubb og Turlaget kommenterer i sine høringsuttalelser av 19. og 20. desember 2023 at det ikke er utført en støyvurdering for den omsøkte 420 kV-luftledningen Øygarden–Lindås, og er bekymret for hørbar støy i Uteveggen. Statnett skriver i sine kommentarer til høringsuttalelsene at coronastøy forekommer spesielt i fuktig vær eller når det er frost på ledningene. Videre skriver de at hørbar støy oppgis som ekvivalent støynivå i db(A), og at grenseverdien for hørbar støy er satt til 50 db(A) i regn. Statnett skriver videre at de har beregnet hørbart støy for den nye kraftledningen Øygarden-Lindås til å være ca. 48 db(A) i regnvær, i en høyde på 1 meter over bakken. Hørbar støy kan imidlertid være opptil seks db(A) høyere i ca. ett år. Erfaringen til Statnett viser at støy fra kraftledninger normalt er høyest når ledningen er ny, og at dette skyldes ujevnheter og fettrester på lineoverflaten. Statnett skriver videre at støyen normalt ikke vil være hørbar under

oppholdsvær, og at de vurderer at omleggingen av kraftledningen ikke vil endre støybildet for klatrefeltet betydelig.

Støyberegningene viser at ingen bygg med støyfølsom bruk vil komme i nærheten av grenseverdiene satt for støy i henhold til Klima- og miljødepartementets retningslinjer for behandling av støy i arealplanleggingen (T-1442/2021). NVE konstaterer at omleggingen av 420 kV-kraftledningen Øygarden–Lindås kan gi hørbart støy fra kraftledningen ved Uteveggen og ved nærmeste bebyggelse, men at støyen avtar i oppholdsvær og reduseres over tid. NVE legger til grunn at 300 (420) kV-luftledningen Kollsnes–Lindås som passerer Uteveggen i en avstand på ca. 50 meter skal rives.

På bakgrunn av vurderingene over, mener NVE at løsningen Statnett og BKK har søkt om gir små virkninger for støy i driftsfasen. NVE mener at støy ikke er en aktuell problemstilling for tiltaket.

5 NVEs konklusjon og vedtak om søknadene etter energiloven

5.1 Oppsummering av virkninger av tiltaket

NVE vil i det følgende summere opp virkninger basert på det som er vurdert i kapittel 3 og 4. Bakgrunnen for søknadene er at Statnett og BKK ønsker å bygge Øygarden stasjon, samt legge om tre kraftledninger inn til den nye stasjonen.

Basert på våre vurderinger mener NVE at løsningen som Statnett og BKK har søkt om er den som samlet er den beste for samfunnet.

5.1.1 Oppsummering av vurderingen av tekniske og økonomiske forhold

Vi har i kapittel 3 vurdert behovet for tiltaket, samt den samfunnsmessige kostnaden og gevinsten ved tiltaket. Basert på de forespeilede planene om økt forbruk i området, mener vi at det er behov for å bygge Øygarden stasjon. Videre har vi vurdert i alt fire ulike systemløsninger i tillegg til nullalternativet, som er beskrevet i søknaden. Vi mener at Statnett har vurdert de mest nærliggende systemløsningene og kan ikke se andre naturlige løsninger som burde vært vurdert.

Statnett har i søknaden oppgitt prissatte og ikke-prissatte virkninger for de fire systemløsningene. Vi har rangert systemløsningene opp mot hverandre.

5.1.2 Oppsummering av vurderingen av virkninger for miljø og samfunn

Vi har i kapittel 4.1.1 vurdert at den omsøkte stasjonsplasseringen er det beste alternativet, og gir akseptable virkninger for arealbruk. I kapittel 4.1.2 har vi vurdert at stasjonens utforming er tilpasset sitt bruk og industrilandskapet på Kollsnes. I kapittel 4.1.3 har vi vurdert at tiltaket medfører beslag av et stort område kystlynghei, men at den omsøkte løsningen er plassert der den gir minst inngrep og negative virkninger for naturmangfold. Vi har i kapittel 4.1.4 vurdert at den omsøkte løsningen gir tilstrekkelig sikkerhet for anlegget med hensyn til naturfarepåvirkning. I kapittel 4.1.5 har vi vurdert at planene slik de er fremlagt ikke krever noen ytterligere behandling etter bestemmelsene i vannressursloven. I kapittel 4.1.6 har vi stilt vilkår om avbøtende tiltak for anleggsarbeidet som hovedsakelig skal foregå i et industriområde, men i nærheten av boligbebyggelse. NVE vurderer totalt sett at den omsøkte stasjonsplasseringen er det beste alternativet.

I kapittel 4.2.1 har vi vurdert at de omsøkte kraftledningsalternativene gir små virkninger for arealbruk. I kapittel 4.2.2 har vi vurdert at de nye kraftledningene blir synlige i det åpne

landskapet, men gir akseptable visuelle virkninger for tiltaksområdet. I kapittel 4.2.3 konstaterer vi at tiltaksområdet fra før er preget av industri og kraftledninger, og at tiltaket ikke gir direkte inngrep i fredete kulturminner. Vi vurderer at de nye luftledningene gir akseptable virkninger for kulturminner og kulturmiljøet på Kollsnes. Vi vurderer i kapittel 4.2.4 at elektromagnetiske felt ikke er en problemstilling som er relevant å vurdere nærmere i denne saken. I kapittel 4.2.5 vurderer vi at støy i driftsfasen ikke er en aktuell problemstilling for tiltaket. NVE vurderer totalt sett at de nye kraftledningene er omsøkt i luftledningstraseene som er det beste alternativet.

5.2 Anleggets utforming og avbøtende tiltak

For å redusere virkningene av prosjektet har NVE pekt på en rekke avbøtende tiltak i våre vurderinger i kapittel 4. Nedenfor følger en oppsummering av de avbøtende tiltakene NVE mener Statnett og BKK skal gjennomføre for å redusere virkningene av den omsøkte stasjonen og luftledningene som NVE har konkludert med som det beste.

5.2.1 Detaljplan

Transport knyttet til bygging, drift og vedlikehold av transformatorstasjoner vil kunne ha negative miljøvirkninger. Materiell og utstyr vil bli fraktet til stasjonsområdet med lastebil og helikopter, og NVE forutsetter at midlertidige terrenginngrep begrenses i størst mulig grad, og at terrenget tilbakeføres til opprinnelig tilstand så langt det lar seg gjøre. I driftsfasen vil trafikken til og fra stasjonen være minimal.

Etter NVEs erfaring kan en detaljplan bidra til å redusere eller unngå negative miljøvirkninger ved bygging av transformatorstasjoner og kraftledninger. Denne er forpliktende for entreprenør og byggherre. NVE vil sette vilkår om at Statnett og BKK utarbeider en felles detaljplan. Vi forutsetter at Statnett og BKK drøfter detaljplanen med kommunen, grunneiere og andre rettighetshavere berørt av tiltaket. En slik plan skal godkjennes av NVE før anleggsstart. NVE har utarbeidet en veileder for utforming og innhold av en slik detaljplan. Vi forutsetter at denne følges. Utover det som står i veilederen skal planen spesielt beskrive og drøfte:

- Arealbruken til rigg- og anleggsplasser og konsekvenser av dette
- Utformingen samt farge- og materialvalget på stasjonsbygningene
- Hvordan kystlynghei kan tilbakeføres etter endt anleggsarbeid og hvilke muligheter eller eventuelle begrensninger som vil gjelde for skjøtsel av naturtypen i driftsfasen
- Hvordan anleggsarbeidet med mest støyende aktivitet kan tilpasses truede arter av fugl, og utføres utenom hekkeperioden
- Sikringstiltak for overvannshåndtering og drenering for å redusere risikoen for forurensning av vannforekomster i området, både i anleggs- og driftsfasen
- Sprengningsarbeid og massehåndtering i anleggsperioden, samt varslingsrutiner av berørte naboer i forkant av det mest støyende anleggsarbeidet
- Rutiner for klimagassrapportering og krav til klimagassregnskap
- Vedlagt en analyse, utført av uavhengig tredjepart, som viser at de nye ledningene og stasjonen ikke forårsaker interferens på gassrørledningene
- Masteplasseringer med hensyn på å redusere negative visuelle virkninger for Uteveggen, berørte grunneiere samt kulturminner og kulturmiljø

- Hvordan masteplasseringer og anleggsarbeidet skal gjennomføres uten direkte inngrep i registrerte fredete kulturminner

5.2.2 *Tilbakeføring av kystlynghei*

Tiltaket vil medføre beslag av et stort område med den prioriterte naturtypen kystlynghei. NVE vil sette vilkår i konsesjonen om at Statnett og BKK i detaljplanen skal beskrive hvordan kystlynghei kan tilbakeføres etter endt anleggsarbeid, og hvilke muligheter eller eventuelle begrensninger som vil gjelde for skjøtsel av naturtypen i driftsfasen.

5.2.3 *Begrensninger i anleggsarbeidet*

Anleggsarbeidet vil kunne medføre store negative virkninger for truede arter av fugl. For å redusere den negative virkningen, vil NVE stille vilkår om at det mest støyende anleggsarbeidet ikke gjennomføres i perioden 1. april til 30. juni. Dersom dette ikke lar seg gjøre, skal Statnett søke NVE om endring av vilkåret.

5.2.4 *Fremmede arter*

Håndtering av masser i forbindelse med anleggsarbeidet i områder der det vokser fremmede arter, vil medføre risiko for at disse artene spres. Forskrift om fremmede organismer setter en rekke krav til håndtering av fremmede arter for å unngå spredning. NVE vil sette vilkår i konsesjonen om at Statnett og BKK i detaljplanen skal beskrive hvordan anleggsarbeidene kan gjennomføres uten fare for å spre fremmede arter.

5.3 Oppsummering av NVEs vurderinger

NVE har vurdert Statnett og BKKs søknader om å få bygge Øygarden stasjon og nødvendig ledningsomlegging inn til den nye stasjonen. Vi har i dette notatet redegjort for vurderingsgrunnlaget og positive og negative virkninger av tiltaket. Etter energiloven kan det gis konsesjon til energianlegg som anses som samfunnsmessig rasjonelle, det vil si hvis de positive virkningene anses som større enn de negative.

Noen av tiltakets virkninger kan tallfestes og omtales som prissatte virkninger (investeringskostnader, endringer i taps- og avbruddskostnader, flaskehalskostnader osv.). Men mange av virkningene ved etablering av transformatorstasjoner, er såkalt ikke-prissatte virkninger (forsyningsikkerhet, visuelle virkninger for landskap, kulturmiljø, friluftsliv, bomiljø, naturmangfold osv.). Slike virkninger kan være vanskelig å tallfeste, og de samlede konsekvensene kan dermed heller ikke summeres opp til et positivt eller negativt resultat i kroner og øre. NVEs vurdering av om det skal gis konsesjon til et omsøkt tiltak er derfor en faglig skjønnsvurdering.

Under er en oppsummering av prissatte og ikke-prissatte virkninger og NVEs vektlegging av disse for den løsningen NVE mener er best. Oppsummeringen gis i tabell, og baserer seg på NVEs vurderinger gjort i kapittel 3. Hensikten er å vise hvilke hensyn NVE har tillagt mest vekt ved avgjørelse av konsesjonsspørsmålet og eventuelle avbøtende tiltak.

I tabellen er NVEs vektlegging delt inn i kategoriene liten, middels og stor for å synliggjøre vår skjønnsmessige vurdering av ikke prissatte konsekvenser.

Oppsummering av virkninger og avbøtende tiltak			
Prissatte virkninger			
Investeringskostnader	Ca. 1 540 MNOK		
Avbruddskostnader ved omlegging av ledninger	Ca. 30 MNOK		
Sum prissatte virkninger	Ca. 1 570 MNOK		
Ikke-prissatte virkninger			
Tema	NVEs vektlegging	NVEs vurdering	Avbøtende tiltak
Virkninger for forsynings-sikkerhet i kraftsystemet <i>Les mer i kap. 3.1 og 3.2</i>	Stor	Ny stasjon og nye ledninger inn til stasjonen er nødvendig for å sikre forsyningen og muliggjør spenningsoppgraderingen som er nødvendig for den pågående og fremtidige økningen i kraftforbruket.	Kraftledningene bygges i traseer utenfor sikkerhetssonene til gassrørledningene i bakken, for å redusere risiko for interferens og skader på samfunnskritisk viktig infrastruktur.
Virkninger for naturmangfold <i>Les mer i kap. 4.1.3</i>	Stor	Tiltaket medfører beslag av et stort område med den prioriterte naturtypen kystlynghei. Anleggsarbeidet vil kunne medføre store negative virkninger for truede arter av fugl.	Kystlyngheien skal, der det er mulig, tilbakeføres etter endt anleggsperiode. Skjøtsel av kystlynghei i driftsperioden for å redusere de negative virkningene. Begrensninger i anleggsarbeidet slik at det mest støyende arbeidet ikke gjennomføres i hekkeperioden fra 1. april til 30. juni.
Kulturminner og kulturmiljø <i>Les mer i kap. 4.2.3</i>	Middels	De nye luftledningene vil være synlige fra kulturminnefelt, men gir ingen direkte inngrep i automatisk fredete kulturminner. Tiltaksområdet er fra før preget av industri og kraftledninger.	Plassering av mastepunkter for ikke å gjøre direkte inngrep i automatisk fredete kulturminner. Skånsomt anleggsarbeid for ikke å skade automatisk fredete kulturminner.
Visuelle virkninger <i>Les mer i kap. 4.1.2 og 4.2.2</i>	Liten	Stasjonen og de nye kraftledningene vil være synlige i landskapet og i viktige friluftsområder. Tiltaksområdet er fra før preget av vesentlige inngrep i naturen.	Stasjonen skal utformes med et farge- og materialvalg som ikke vesentlig bryter med annen industri og landskapet rundt. Plassere mastepunkter med hensyn på å gi minst mulig negative visuelle virkninger.
Andre vektlagte forhold			
Virkninger for vassdrag		Tiltakene slik de er fremlagt, vil ikke kreve noen ytterligere	Overvannshåndtering for å redusere

Les mer i kap. 4.1.5	Liten	behandling etter bestemmelsene i vannressursloven.	risikoen for forurensning av vannforekomster i området, både i anleggs- og driftsfasen.
NVEs samlede vurdering: NVE mener behovet for tiltaket er godt begrunnet i den overordnede nettutviklingen, der Øygarden stasjon er nødvendig for å kunne sikre forsyningen og muliggjør spenningsoppgraderingen som er nødvendig for den pågående og fremtidige økningen i kraftforbruket. Stasjonen og de nye kraftledningene vil være synlige i landskapet, og dermed endre landskapsbildet for enkelte delområder. NVE vurderer at tiltaksområdet fra før er preget av vesentlige naturinngrep. Tiltakene gir direkte inngrep i én prioritert naturtype, men de omsøkte løsningene er plassert der de gjør minst inngrep. Det er ingen direkte inngrep i automatisk fredete kulturminner eller friluftsområder. Etter NVEs vurdering oppveies de negative virkningene av de store samlede fordelene for kraftsystemet og forsyningsikkerheten i området. NVE mener at vilkår om avbøtende tiltak vil redusere de negative virkningene av stasjonen og ledningene, herunder krav om detaljplan.			

5.4 Tillatelse til Statnett

I medhold av energiloven gir NVE tillatelse til Statnett til å bygge, eie og drive Øygarden transformatorstasjon i Øygarden kommune i Vestland. Tillatelsen gis i anleggskonsesjon NVE 202309373-39.

Stasjonen bygges innenfor et inngjerdet stasjonsområde på ca. 75 800 m², med to tilkomstveier inn til stasjonen med en lengde på henholdsvis ca. 520 og ca. 270 meter. Stasjonsbygningen skal bygges som et innendørs GIS-anlegg med grunnflate ca. 4 100 m² og høyde ca. 17 meter. Stasjonen skal ha 9 stk. frittstående transformatorceller med en samlet grunnflate på ca. 3 800 m². I tillegg skal Statnett bygge lager- og kontrollbygninger, med høyde og grunnflate som er mindre enn stasjonsbygningen.

Statnett får tillatelse til å bygge, eie og drive:

- En ca. 1,5 km lang 420 kV luftledning som blir innføringen av kraftledningen fra Lindås inn til Øygarden transformatorstasjon.
- En ca. 500 meter lang 300 (420) kV luftledning som blir innføringen av kraftledningen fra Litle Sotra inn til Øygarden transformatorstasjon.
- To 300 (420) kV luftledninger, hver med en lengde på ca. 500 meter, mellom Kollsnes stasjon og Øygarden stasjon

Statnett får tillatelse til å rive:

- En ca. 1,5 km lang 300 (420) kV luftledning ut fra Kollsnes transformatorstasjon på kraftledningen mot Lindås.
- En ca. 500 meter lang 300 kV luftledning ut fra Kollsnes transformatorstasjon på kraftledningen mot Litle Sotra.

Vi viser til anleggskonsesjonen NVE-ref. 202309373-39 for en fullstendig fremstilling av tillatelsen som gis til Statnett.

5.5 Tillatelse til BKK

I medhold av energiloven gir NVE tillatelse til BKK til å bygge, eie og drive Øygarden koblingsstasjon i Øygarden kommune i Vestland. Tillatelsen gis i anleggskonsesjon NVE 202316091-17.

Stasjonen bygges innenfor et inngjerdet stasjonsområde på ca. 4 200 m², som ligger inntil Statnetts inngjerdete stasjonsområde. Stasjonsbygningen skal bygges som et innendørs GIS-anlegg med grunnflate ca. 750 m² og høyde ca. 15 meter.

BKK får tillatelse til å bygge, eie og drive:

- En ca. 530 meter lang 132 kV luftledning som blir innføringen av kraftledningen fra Blomøy inn til Øygarden koblingsstasjon. Siste del av kraftledningen ved Øygarden bygges som en ca. 120 meter lang jordkabel.

BKK får tillatelse til å rive:

- En ca. 900 meter lang 132 kV luftledning ut fra Kollsnes koblingsstasjon på kraftledningen mot Blomøy.

Vi viser til anleggskonsesjonen NVE-ref. 202316091-17 for en fullstendig fremstilling av tillatelsen som gis til BKK.

6 NVEs vurdering av søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse

Ekspropriasjon innebærer at en grunneier/rettighetshaver må gi fra seg eiendomsrettigheter eller andre rettigheter uten å godta dette frivillig, mot at det i en etterfølgende skjønnsak fastsettes erstatning. Dette vil kunne skje dersom grunneier/rettighetshaver og søker ikke lykkes i å forhandle seg fram til minnelige avtaler. NVE forutsetter at tiltakshaver forsøker å komme frem til minnelige ordninger med berørte grunneiere og rettighetshavere jf. ekspropriasjonsloven § 12.

6.1 Hjemmel

Statnett har i medhold av lov om overføring av fast eiendom av 23. oktober 1959 (ekspropriasjonsloven) § 2 nr. 19 søkt om tillatelse til å foreta ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter for å bygge og drive de omsøkte elektriske anleggene, herunder rettigheter for lagring, atkomst og transport. Ekspropriasjonsloven § 2 nr.19 gir hjemmel til å ekspropriere «*så langt det trengst til eller for (...) varmekraftverk, vindkraftverk, kraftlinjer, transformatorstasjoner og andre elektriske anlegg.*»

Bestemmelsen gir NVE hjemmel til å samtykke til ekspropriasjon av eiendomsrett eller bruksrettigheter for å bygge og drive de omsøkte anleggene. Omtrent 25 grunneiere blir berørt av anleggene som NVE gir konsesjon til.

6.2 Omfang av ekspropriasjon

Søknaden gjelder ekspropriasjon til nødvendig grunn og rettigheter for bygging og drift/vedlikehold, herunder rettigheter for lagring, atkomst, ferdsel og transport i forbindelse med bygging og drift/vedlikehold av de omsøkte anleggene.

Statnett søker om ekspropriasjon av eiendomsrett for følgende arealer:

- Øygarden stasjon

Et areal på ca. 82 000 m² som omfatter stasjonsarealet til Statnetts Øygarden transformatorstasjon og BKKs Øygarden koblingsstasjon, med veianlegg.

Statnett søker om ekspropriasjon av bruksrett for følgende:

- *Omlagte ledningstraseer inn til stasjonen*

Her vil nødvendig areal for fremføring av to 420 kV ledninger bli klausulert. Klausuleringsbeltet utgjør i denne saken en ca. 42 meter bred trasé. Retten omfatter også rydding av skog i traseen i driftsfasen.

- *Ferdsel og transport*

Dette omfatter nødvendig terrengkjøring og landing med helikopter til bygging og drift av anleggene, og riving av de gamle ledningene, på alle eiendommer som er oppført på grunneierlisten, herunder også nødvendig rydding av skog som hindrer slik kjøring eller landing. De søker også om å bruke eksisterende veier og plasser til bygging og drift av ledningene, som vist på konsesjonskart 2 i søknaden, herunder også rett til nødvendige utbedringer av veier.

6.3 Interesseavveining

Samtykke til ekspropriasjon kan bare gis etter at det er foretatt en interesseavveining etter ekspropriasjonsloven § 2 annet ledd: «Vedtak eller samtykke kan ikkje gjerast eller gjevast uten at det må reknast med at inngrepet tvillaust er meir til gagn enn skade.» Dette innebærer at samtlige skader og ulemper de omsøkte anlegg medfører, skal avveies mot den nytten som oppnås med ekspropriasjonen.

Harris Advokatfirma AS, på vegne av berørte grunneiere, skrev i høringsuttalelsen at grunneierne er positive til å finne frem til minnelig løsning i saken. Statnett skriver i sine kommentarer til høringsuttalelsen at de er positive til å inngå minnelige avtaler med grunn- og rettighetshavere som er berørt av tiltaket. Statnett skriver at de er opptatt av å legge til rette for at dette skal være mulig å få til med så mange grunneiere som mulig.

6.3.1 Virkninger for eksproprietene

NVE mener det er nødvendig å bygge Øygarden stasjon, og at kraftledningene følgelig må legges om inn til den nye stasjonen. Den nye stasjonen beslaglegger ca. 82 000 m² areal. De nye ledningene båndlegger en ca. 42 meter bred restriksjonsgate langs hele de nye traseene. Dette begrenser utviklings- og bruksmulighetene av arealene for de berørte grunneierne. De avbøtende tiltakene som NVE pålegger Statnett, vil redusere disse negative virkningene. Videre mener vi at byggingen av stasjonen har akseptable virkninger. For mer informasjon om dette vises det til kapittel 4.

6.3.2 Vurdering av om inngrepet uten tvil er til mer gagn enn til skade

Interesseavveiningen i denne saken innebærer at hensynet til samfunnets interesse i forsyningssikkerhet og økt produksjon avveies mot hensynet til de grunneiere eller rettighetshavere som blir berørt og til andre allmenne interesser knyttet til miljø i vid forstand, se kapittel 3 og 4.

Enkeltpersoner blir i varierende grad direkte berørt av bygging og drift av de anleggene det er gitt konsesjon til. NVE mener allikevel at de samfunnsmessige fordelene ved dette tiltaket veier tyngre enn hensynet til den enkelte grunneier eller rettighetshaver. NVE har etter en samlet vurdering

funnet at de samfunnsmessige fordelene ved anleggene vi har gitt konsesjon til utvilsomt er større enn skader og ulemper som påføres andre.

6.4 NVEs samtykke til ekspropriasjon

Det foreligger grunnlag etter ekspropriasjonsloven § 2 annet ledd, jf. § 2 nr. 19 til å gi samtykke til ekspropriasjon for de anleggene Statnett har søkt om. NVE viser til vedtak om samtykke til ekspropriasjon, ref. NVE 202309373-44.

NVE gjør samtidig oppmerksom på at ekspropriasjonstillatelsen faller bort dersom begjæring av skjønn ikke er framsatt innen ett år etter endelig vedtak er fattet, jf. ekspropriasjonsloven § 16.

NVE forutsetter at Statnett forsøker å komme fram til minnelige ordninger med berørte grunneiere og rettighetshavere. Dersom dette ikke er mulig, skal den enkelte grunneier kompenseres gjennom skjønn.

Statnett skriver i sine kommentarer til høringsuttalelsene at de etter nærmere avtale kan dekke nødvendig juridisk bistand i forbindelse med forhandlinger om minnelige avtaler. Videre skriver Statnett at dersom forhandlingene ikke fører frem, så følger det av lovverket at kompensasjonen blir fastsatt etter skjønn.

6.5 Forhåndstiltredelse

Statnett søker også om forhåndstiltredelse etter ekspropriasjonsloven § 25. Forhåndstiltredelse innebærer at tiltakshaver kan sette i gang anleggsarbeidet før skjønn er avholdt/erstatning er fastsatt.

Normalt forutsetter samtykke til forhåndstiltredelse at skjønn er begjært. NVE har foreløpig ikke realitetsbehandlet denne delen av søknaden, og vil avgjøre søknaden om forhåndstiltredelse når skjønn eventuelt er begjært.

Vedlegg A - Oversikt over lovverk og behandlingsprosess

A.1 Energiloven

For å bygge, eie og drive elektriske anlegg kreves det konsesjon etter energiloven § 3-1. NVE er delegert myndighet til å treffe vedtak om å bygge og drive elektriske anlegg, herunder kraftledninger og transformatorstasjoner.

A.2 Ekspropriasjonsloven

Tiltakshaver har også søkt om ekspropriasjonstillatelse og forhåndstiltredelse etter ekspropriasjonsloven. I utgangspunktet skal tiltakshaver forsøke å inngå minnelige avtaler med grunneiere og rettighetshavere for å sikre seg nødvendige rettigheter til bygging, drift og vedlikehold av de elektriske anleggene. For det tilfelle det ikke er mulig å inngå minnelige avtaler med alle grunneiere og rettighetshavere, vil det være nødvendig med ekspropriasjonstillatelse for å kunne gjennomføre tiltaket. Etter ekspropriasjonsloven § 2 nr. 19 er *kraftliner, transformatorstasjoner og andre elektriske anlegg* mulige ekspropriasjonsformål. I tillegg til ekspropriasjon er det vanlig å søke om forhåndstiltredelse etter ekspropriasjonsloven § 25, som innebærer en tillatelse til å iverksette ekspropriasjonsinngrep før det foreligger rettskraftig skjønn. Det er NVE som er ansvarlig for behandlingen etter ekspropriasjonsloven.

A.3 Samordning med annet lovverk

A.3.1 Plan- og bygningsloven

Kraftledninger og transformatorstasjoner med anleggskonsesjon etter energiloven § 3-1 er ikke omfattet av plan- og bygningsloven, med unntak av lovens krav til konsekvensutredninger og krav til kartfesting. Dette innebærer at:

- konsesjon kan gis uavhengig av planstatus
- det ikke skal utarbeides reguleringsplan eller gis dispensasjon
- det ikke kan vedtas planbestemmelser for slike anlegg

Vedtak om elektriske anlegg som krever anleggskonsesjon skal kun fattes av energimyndighetene. De øvrige myndigheter er høringsinstanser. Statlige, regionale og lokale myndigheter får etter ikrafttredelse av den nye loven innsigelsesrett og klagerett på NVEs konsesjonsvedtak etter energiloven, jf. energiloven § 2-1.

Behandlingsreglene for kraftledninger skal praktiseres for elektriske anlegg med tilhørende konstruksjoner og nødvendig adkomst. Dette innebærer at adkomstveier som er nødvendig for driften av energianleggene skal inntegnes på konsesjonskartet, behandles samtidig med anlegget for øvrig og inngår i konsesjonsvedtaket. Disse skal ikke behandles etter plan- og bygningsloven, under forutsetningen at disse veiene gis en betryggende behandling etter energiloven, der berørte interesser gis mulighet for å gi sine innspill. Veier som ikke inngår i prosessen fram til konsesjonsvedtaket, skal framlegges i detaljplaner som følger opp konsesjonsvedtaket, eller behandles av kommunene etter plan- og bygningsloven.

Selv om nettanlegg kan etableres uavhengig av innholdet i eksisterende arealplaner, betyr ikke at det er likegyldig for utbygger eller NVE hvilken arealbruk som berøres og hvilke planer som foreligger. Eksisterende bruk av arealene er som før en viktig del av de reelle hensynene som skal ivaretas når alternative traseer vurderes og en konsesjonsavgjørelse fattes. Foreliggende

regulering til vern kan for eksempel være en viktig grunn til å unngå dette arealet, men planen gir ingen absolutte krav om å unngå arealet.

Elektriske anlegg som er unntatt fra plan- og bygningsloven skal i kommunale plankart fremtre som hensynssoner, noe som betyr at det skal registreres kraftledninger med tilhørende byggeforbudssoner i samsvar med regelverket til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. På kart vil ledninger være vist som et skravert område. Tidligere framstilling av ledninger som planformål (spesialområde, fareområde) med egne farger skal fases ut. Planformål ved ledninger skal framstilles ut fra forutsatt bruk av arealet i området for øvrig.

Unntaket fra plan- og bygningslovens plan- og byggesaksbestemmelser gjelder elektriske anlegg, som er en fellesbetegnelse på elektrisk utrustning og tilhørende byggtekniske konstruksjoner. Konstruksjoner som ikke har betydning for drift og sikkerhet ved de elektriske anleggene vil derfor omfattes av byggesaksbestemmelsene. Enkelte byggverk tilknyttet transformatorstasjoner vil dermed fortsatt kunne kreve byggesaksbehandling av kommunen. I denne saken har ikke tiltakshaver søkt om slike byggverk.

A.3.2 Kulturminneloven

Alle fysiske inngrep som direkte kan påvirke kulturminner eller kulturlandskap, skal avklares mot kulturminneloven (kulml.) før bygging. Generelt skal det være gjennomført undersøkelser i planområdet for å avdekke mulige konflikter med automatiske fredete kulturminner, jf. kulml. § 9. Eventuelle direkte konflikter mellom det planlagte tiltaket og automatisk fredete kulturminner, må avklares gjennom en dispensasjonssøknad etter kulturminneloven.

A.3.3 Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven omfatter all natur og alle sektorer som forvalter natur eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen.

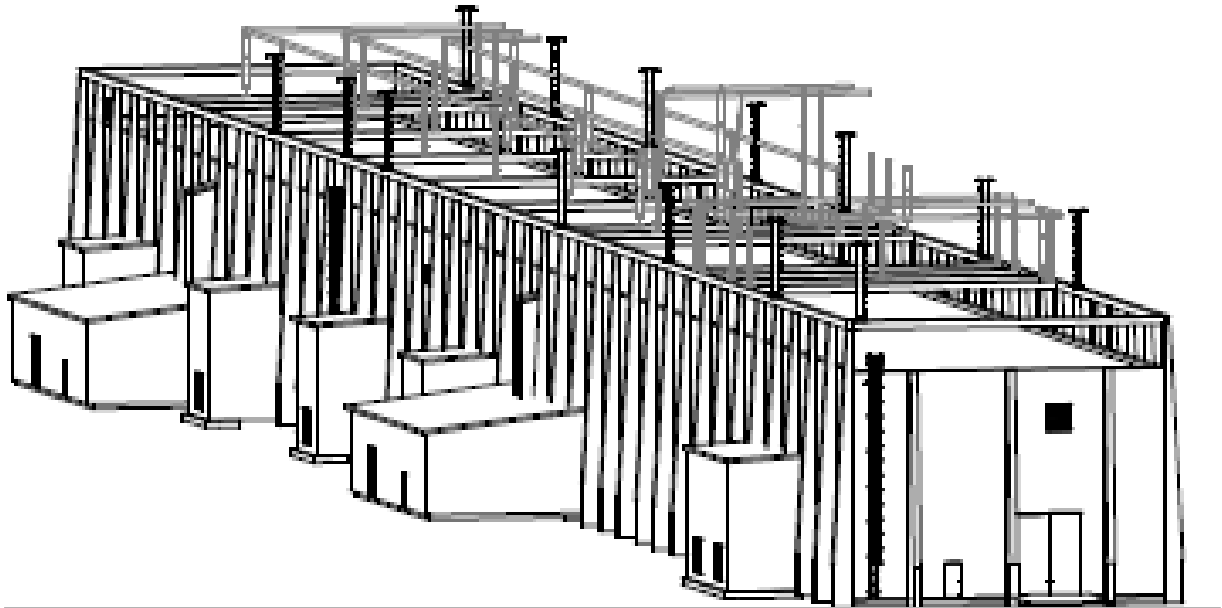
Lovens formål er å ta vare på naturens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser gjennom bærekraftig bruk og vern. Loven skal gi grunnlag for menneskers virksomhet, kultur, helse og trivsel, både nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur. Loven fastsetter alminnelige bestemmelser for bærekraftig bruk, og skal samordne forvaltningen gjennom felles mål og prinsipper. Loven fastsetter videre forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper, blant annet føre-var-prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning.

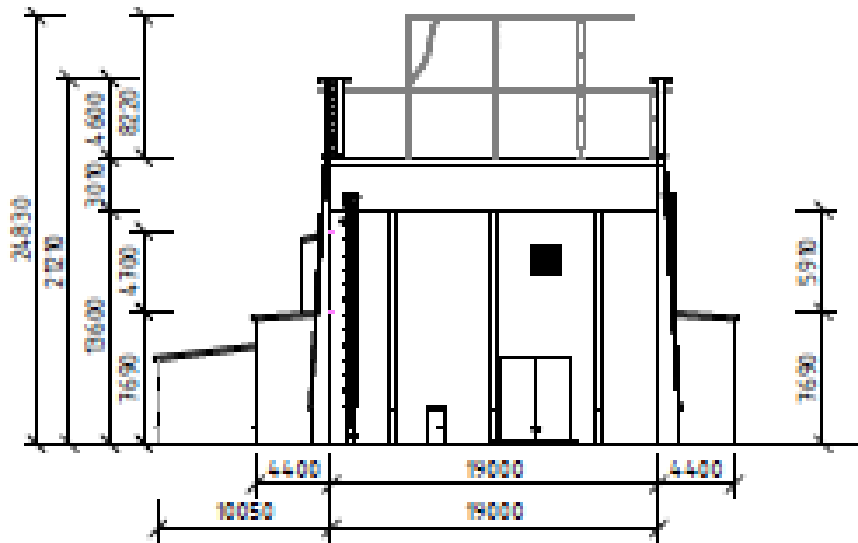
Prinsippene i naturmangfoldloven skal trekkes inn i den skjønsmessige vurderingen som foretas når det avgjøres om konsesjon etter energiloven skal gis, til hvilken løsning og på hvilke vilkår. I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8–12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Det skal fremgå av begrunnelsen hvordan prinsippene om bærekraftig bruk er anvendt som retningslinjer. Tiltakets betydning for forvaltningsmål for naturtyper, økosystemer eller arter, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5 drøftes der det er aktuelt. Miljøkonsekvensene av tiltaket skal vurderes i et helhetlig og langsiktig perspektiv, der hensynet til det planlagte tiltaket og eventuelt tap eller forringelse av naturmangfoldet på sikt avveies.

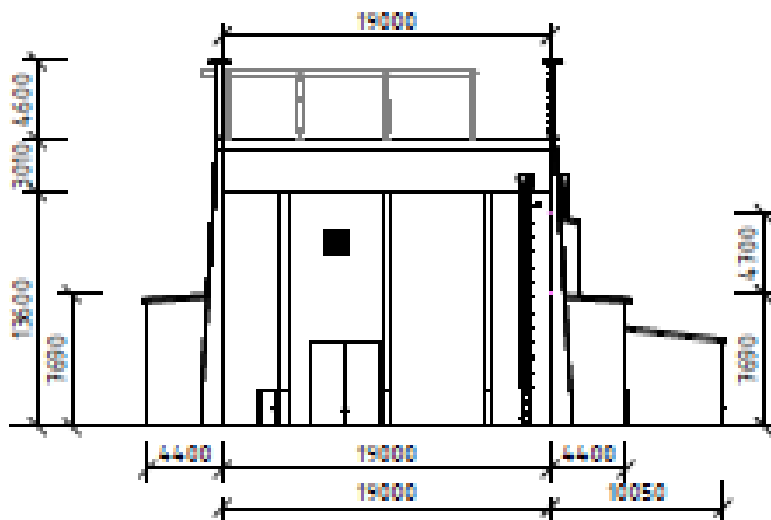
Vedlegg B – Fasadetegninger av stasjonsbygninger

Statnetts anlegg

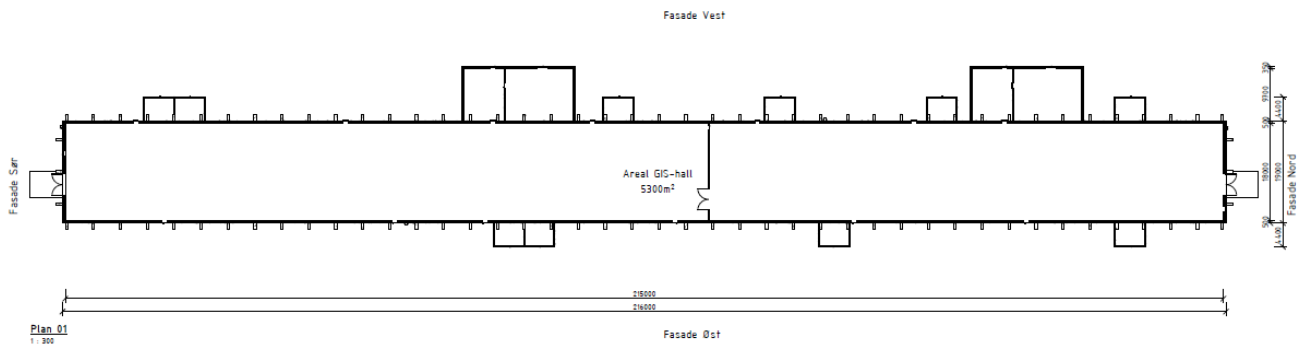
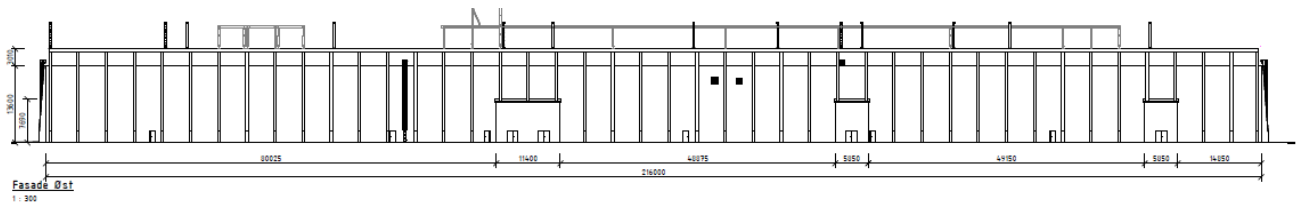
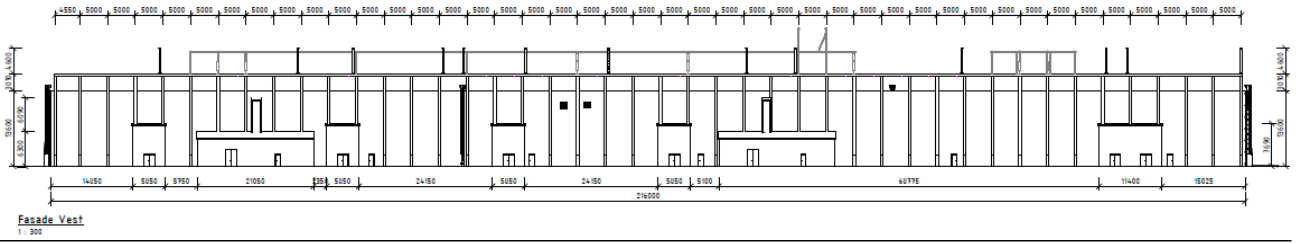

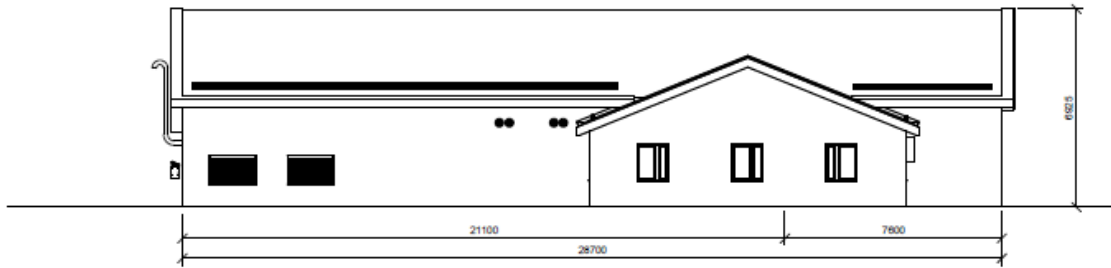

Fasade Sør
1 : 300

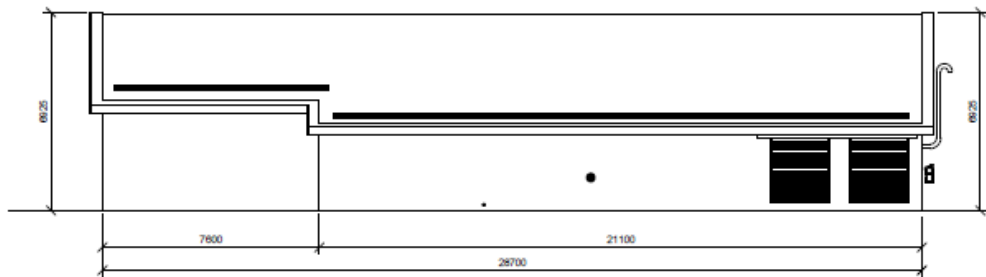

Fasade Nord
1 : 300

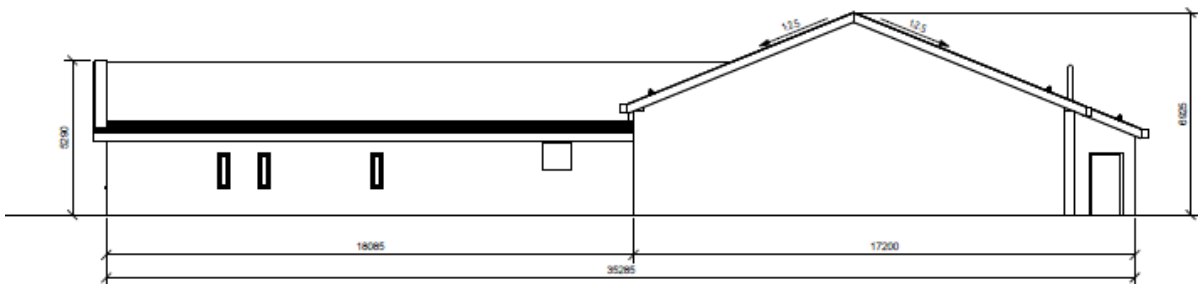

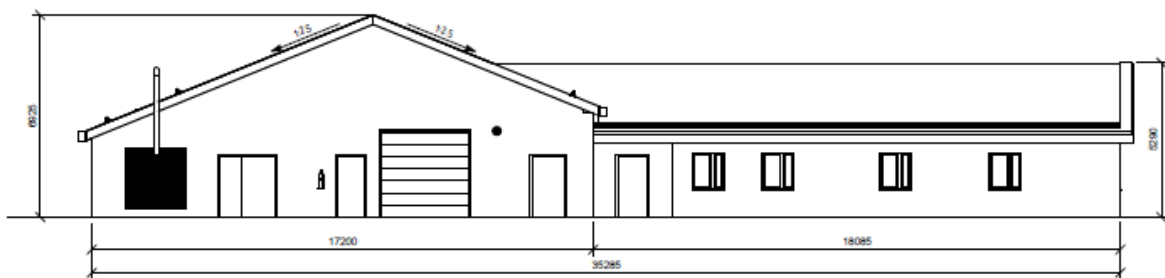
Fasade Nord 1 : 100

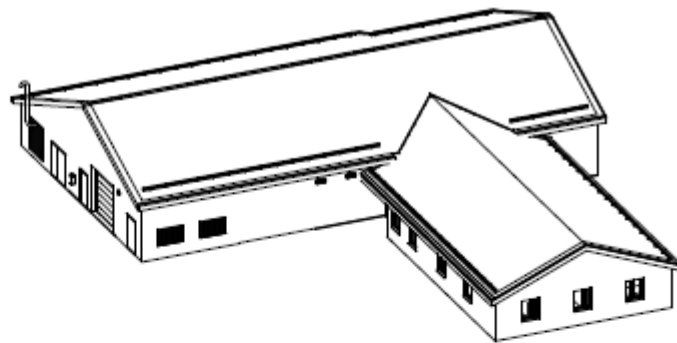
Fasade Sør 1 : 100

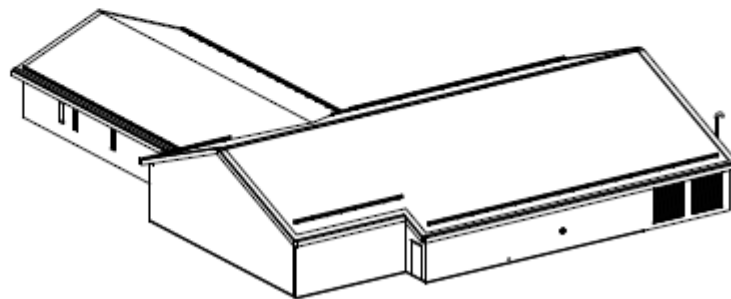
Fasade Vest 1 : 100

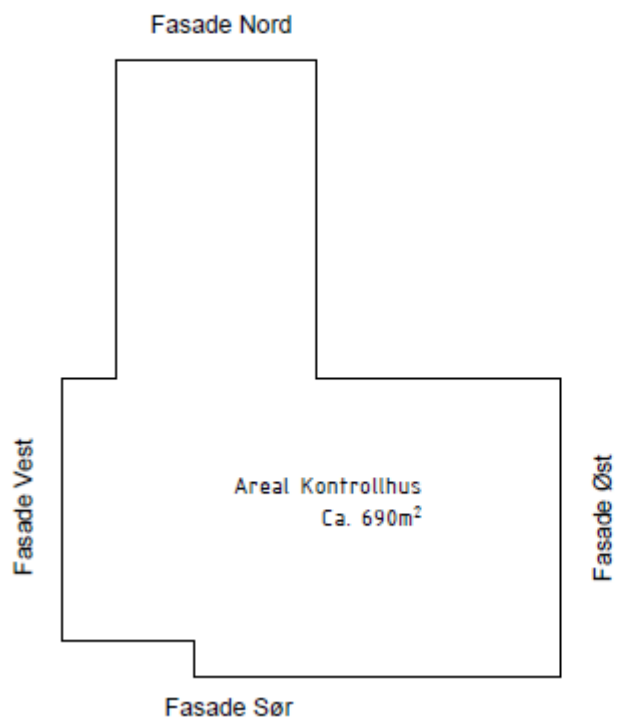
Fasade Øst 1 : 100

3D Kontrollhus Nord Øst

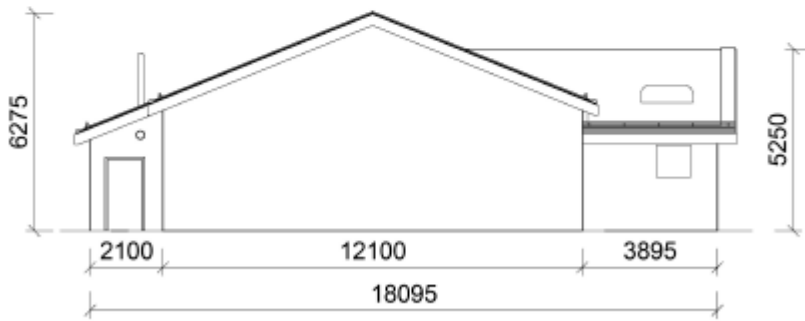
3D Kontrollhus Sør Vest

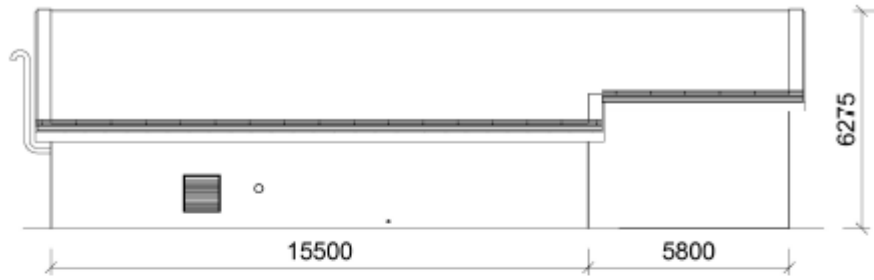
Fasade Sør

1 : 100

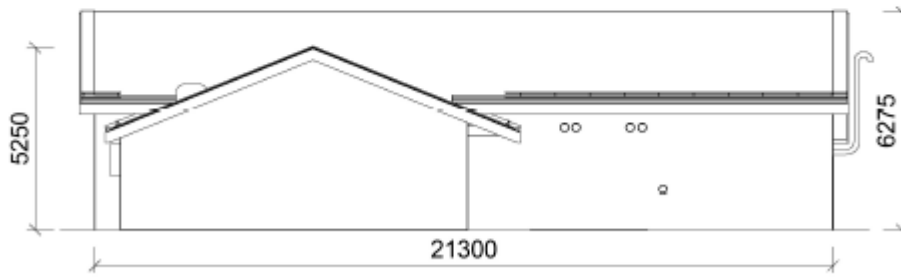

Fasade Nbrd

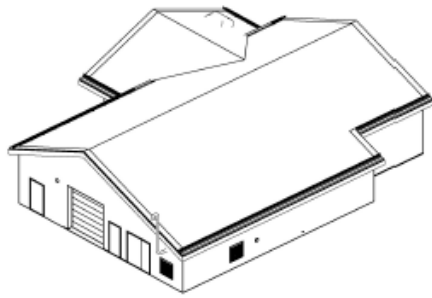
1 : 100

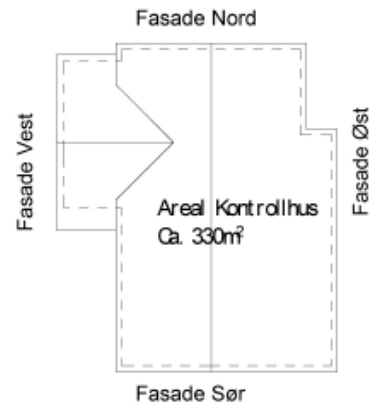
Fasade Øst
1: 100

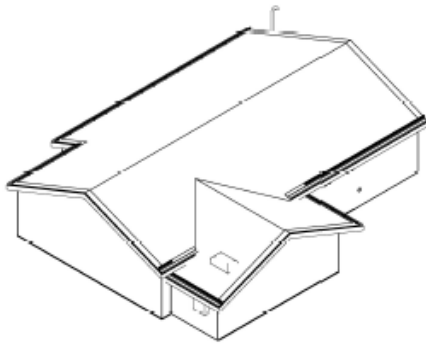
Fasade Vest
1: 100

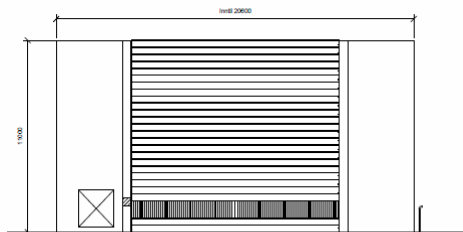
3D Kontrollhus Sør Vest

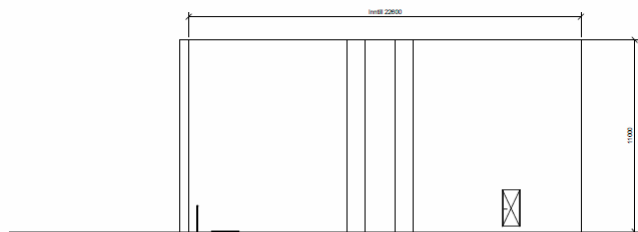
Plan
1 : 200

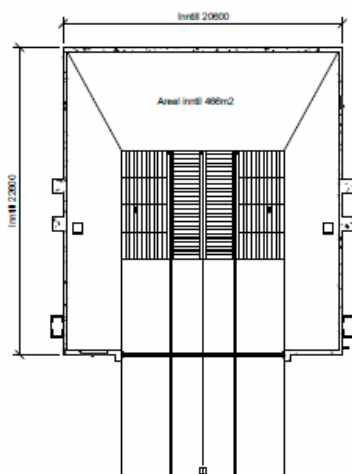
3D Kontrollhus Nord Øst

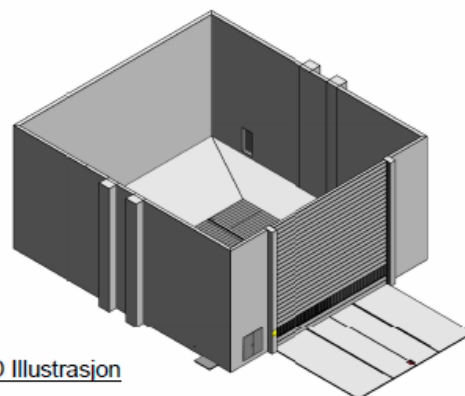
Frontvegg
1 : 100

Sidevegg 1
1 : 100

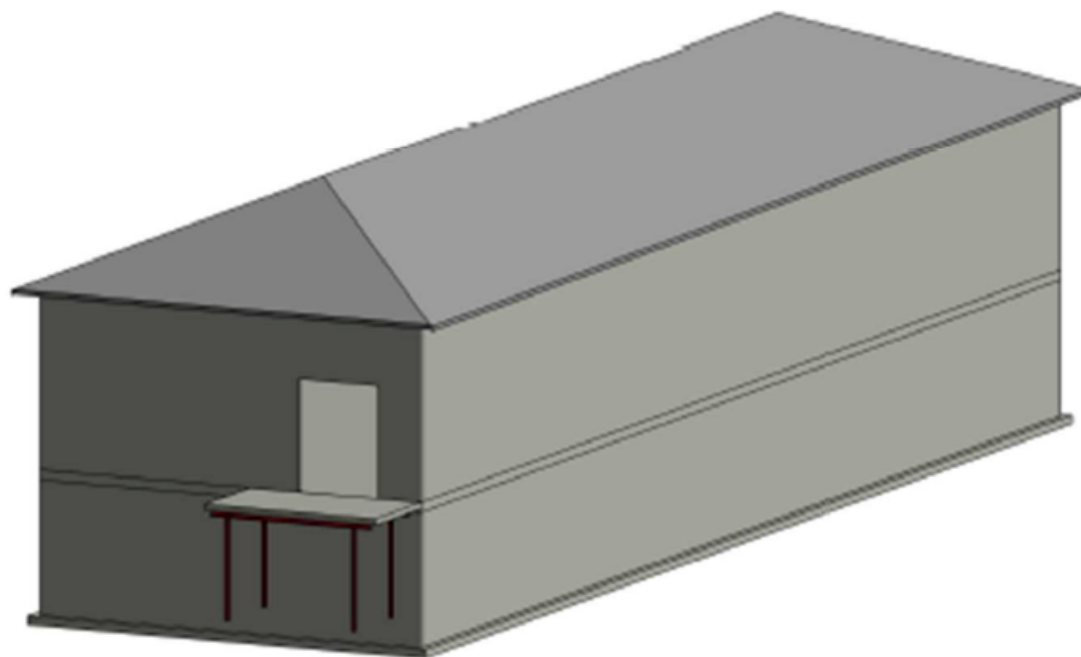

Plan
1 : 200

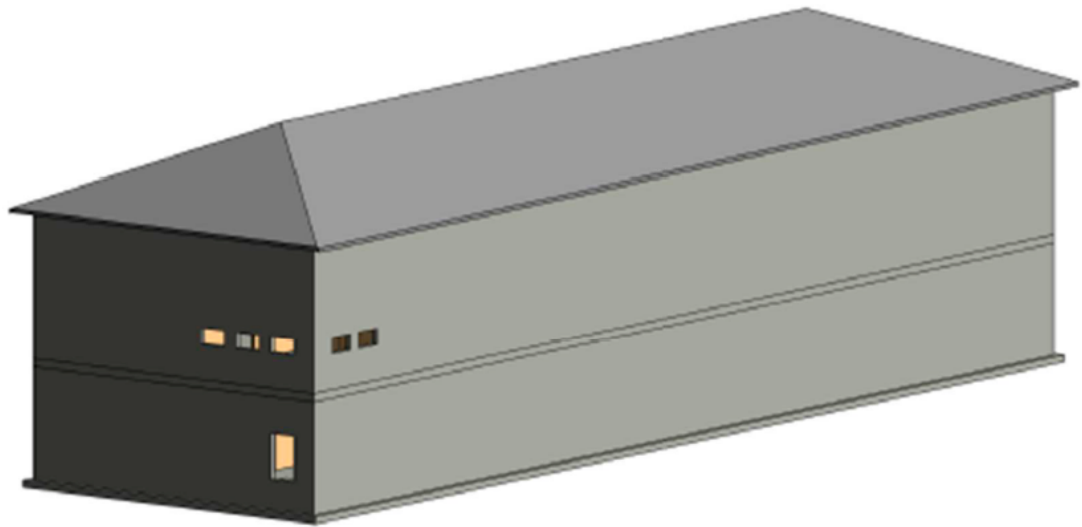

3D Illustrasjon

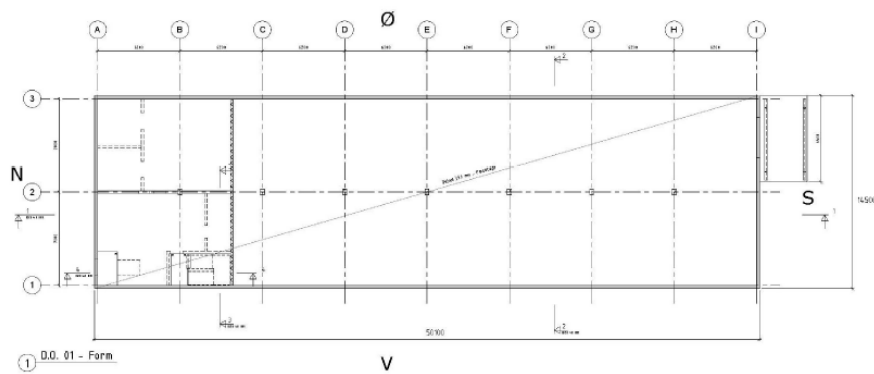
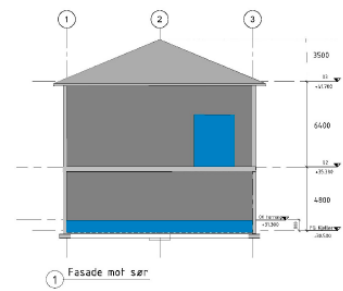
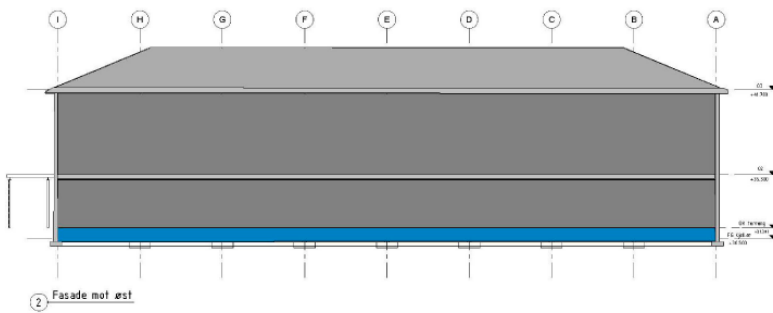
BKKs anlegg

4 3D- Fasade mot sør og øst

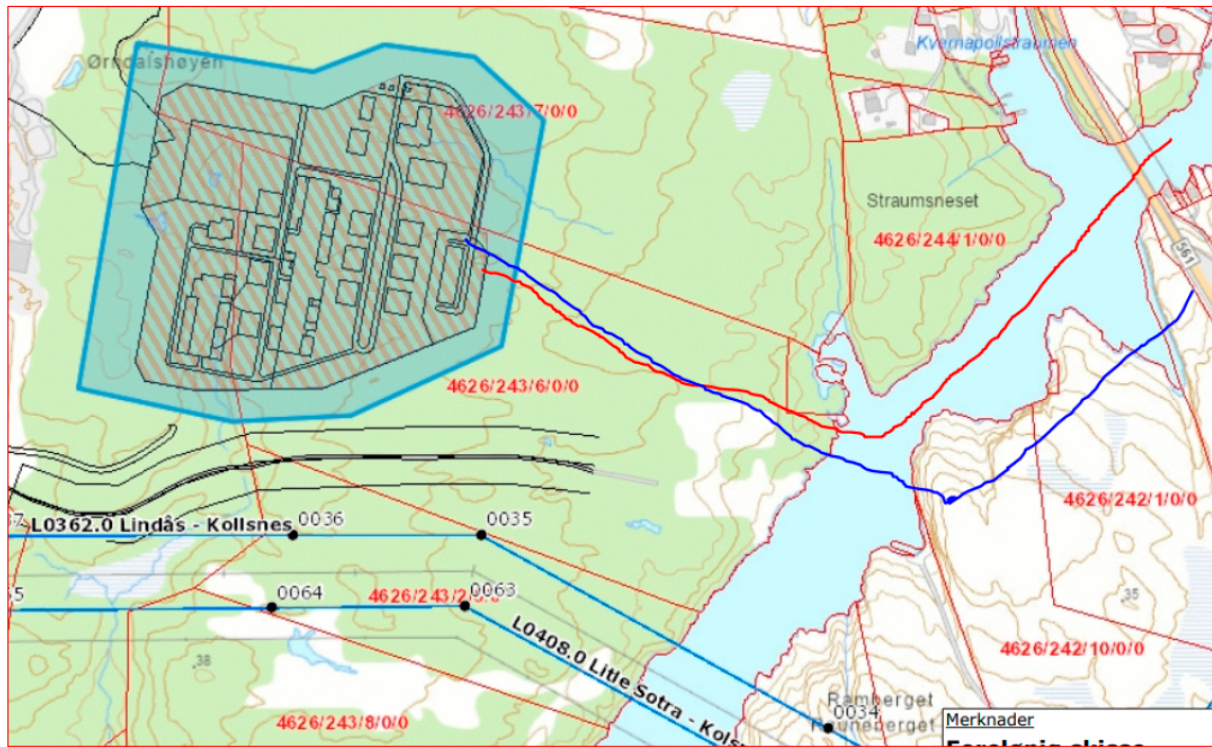

3 3D- Fasade mot nord og vest

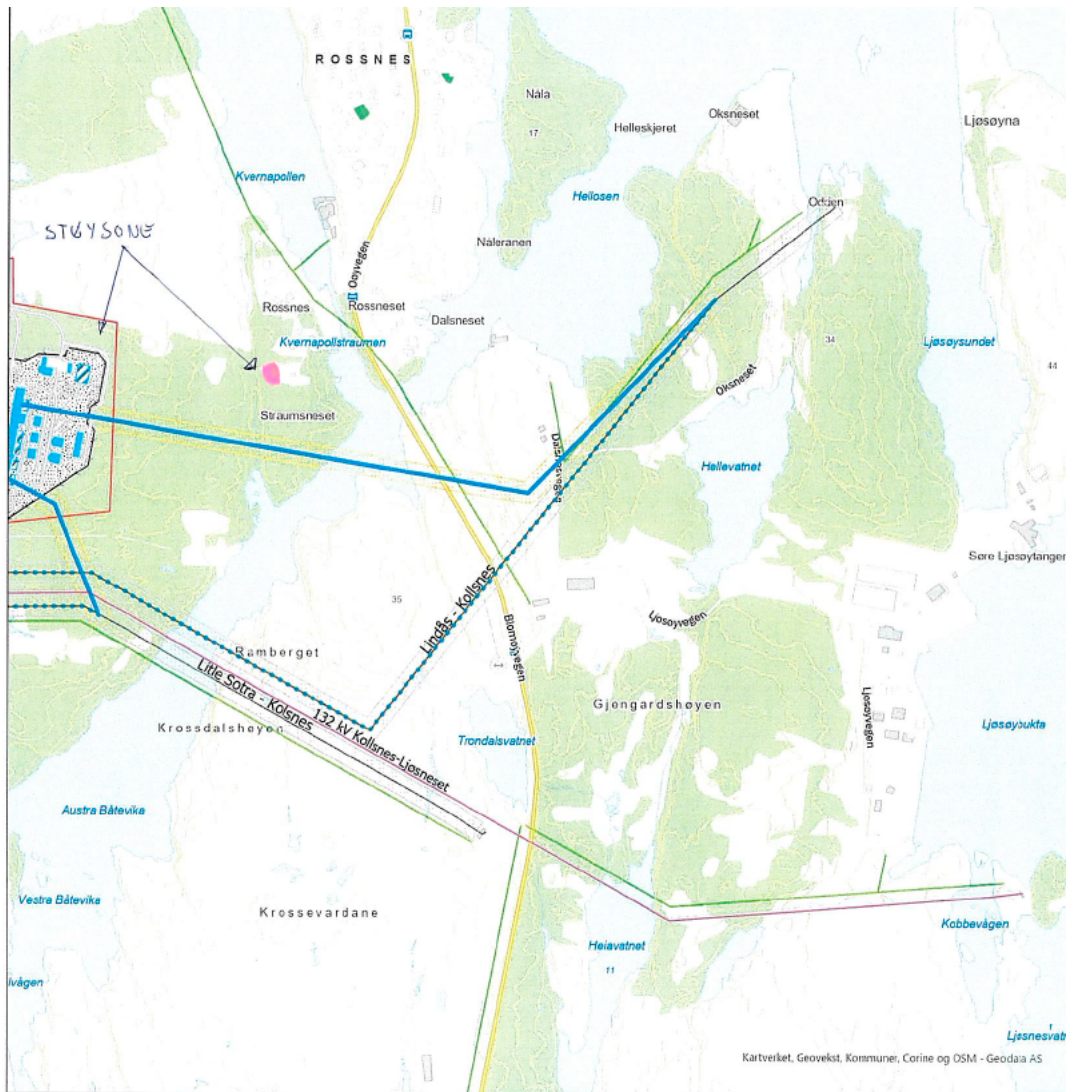

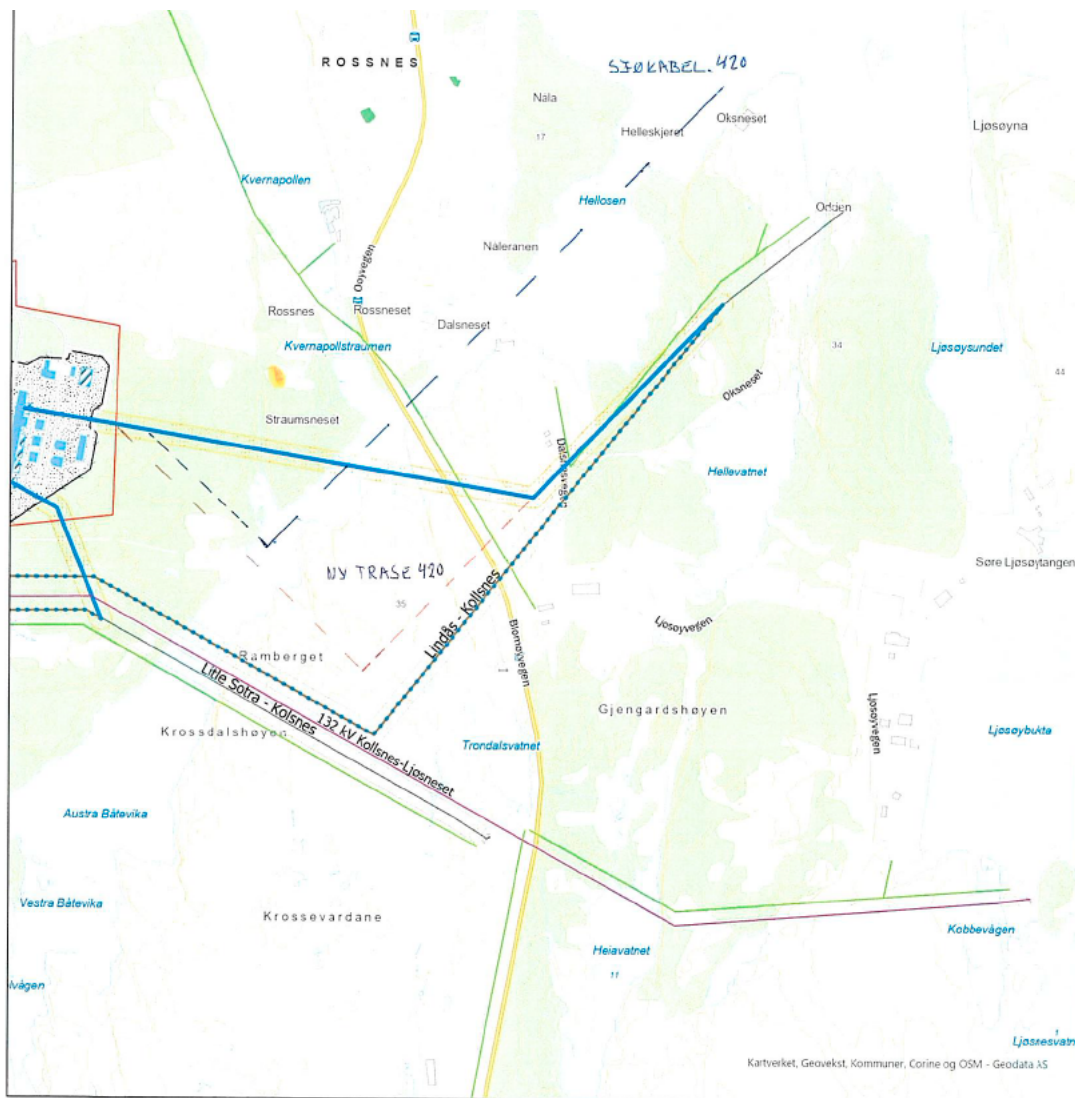
Vedlegg C - Kart for foreslåtte kraftledningstraseer fra høringsparter

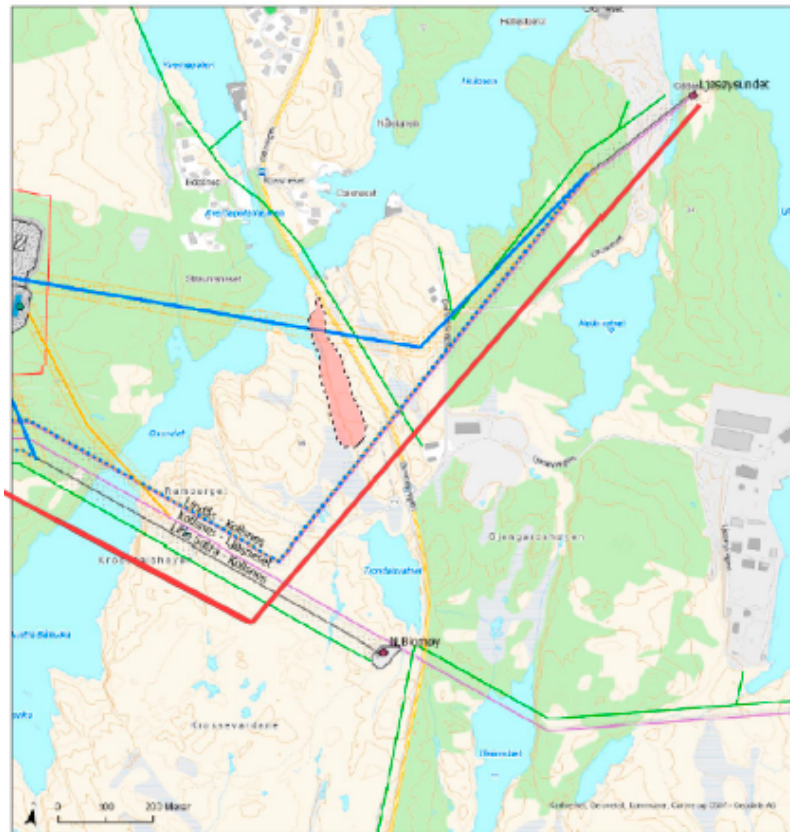
Jan Inge Oen

Helge Djupevåg

Helge Djupevåg

Ny Øygarden transformatorstasjon

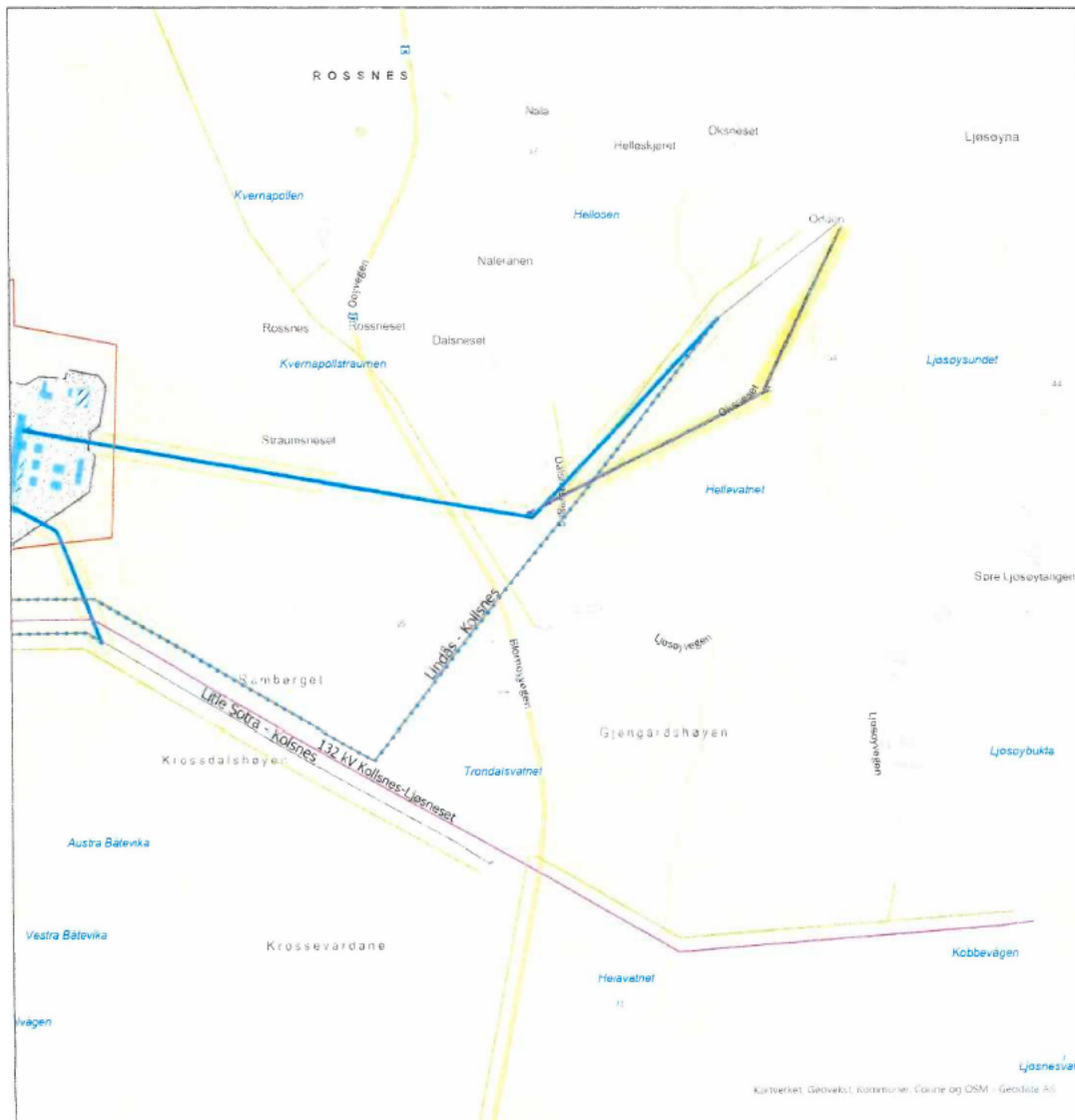
Tegnforklaring

- Stasjonsområde BKK
- Eksisterende stasjoner
- Ny ledning BKK
- Ledning rives
- Eksisterende sentralnett
- Eksisterende distribusjonsnett
- Eksisterende regionalnett
- Ny eiendomsgrænse
- Bygg
- ▨ Planlagt elektrisk anlegg
- ▨ Elektriske anlegg, kondensatorbatteri
- ▨ Anl. mulig utvideelse
- ▨ Ujærde
- ▨ Veksel inn P areal
- ▨ Opparbeidet område
- ▨ Ny byggeforbudszone
- ▨ Eksisterende byggeforbudszone

Rev.	Utgivelses- eller beskrivende notat	Utgivelsesdato	Dato
2.0			03.10.2023
Prosjekt: Kviteseidprosjekt			
Tittel: Ny Øygarden transformatorstasjon		Skala: 1:5 000	
Byggher: Statnett		Kartutarbeidet av: Statnett	
Grunnlag: Offisielle		Kartutarbeidet av: Statnett	
Elevatordokument: Veksel 2.2		Format: A3	
Dokumentnummer: Veksel 2.2		Side 2 av 2	

Bergen Klatreklubb

Bergen og Hordaland Turlag og Sotra Øygarden Turlag

Harris Advokatfirma AS på vegne av Oksneset AS m.fl.